

[Trafik- og kommunikationsministeren]

ting. I samarbejde med personaleorganisationerne vil DSB som bestemt i den politiske aftale af 12. juni 1986 sikre dels færgeoverfarternes fulde funktionsduelighed til sidste tur, dels det pågældende personale interesser.

Undersøgelse af muligheder for at skabe nye arbejdspladser i Korsør-Nyborg-området er også sat i gang med deltagelse af repræsentanter for kommunerne.

Der er tid til rådighed til at gennemdrøfte muligheder og tilrettelægge initiativer, hvilket jeg tror vil lette vejen for en tilfredsstillende håndtering af disse afledte, men væsentlige virkninger af trafikomlægningen.

IX. Sammenfattende vurdering

Det er den klare og samstemmende opfattelse hos de partier, der har indgået den politiske aftale, at der på alle punkter nu er nået en tilfredsstillende løsning, funktionelt, teknisk, økonomisk og miljømæssigt.

Landets erhvervsliv støtter den faste forbindelse. Det skulle dokumentere, at der er tale om et tiltag af betydning for landets erhvervsmæssige udvikling. Vi ved, at kun øget produktion opnået gennem reducerede omkostninger er vejen til forbedring af betalingsbalancen på lang sigt. Storebæltsforbindelsen er et afgørende bidrag hertil.

Et afgørende forhold er, at befolkningens valgfrihed mellem bane og vej sikres.

Hermed er ikke sagt, at en rimelig støtte til fremme af den kollektive trafik ikke kan være på sin plads. Denne betragtning tilgodeses gennem den tidsmæssige præference for jernbaneforbindelsen, der herved får en mulighed for at konsolidere sig konkurrencemæssigt.

Som argument imod motorvejsforbindelsen fremføres det synspunkt, at biltrafikken ikke bør understøttes, men bremses i sin vækst af hensyn til luftforureningen. Umiddelbart er dette en besnærende betragtning, men den er ikke holdbar. Samme trafikmængde vil efter hidtidige beregninger blive afviklet med mindre energiforbrug og mindre luftforurening, end hvis bilerne skulle færges over. Indebærer den faste forbindelse øget biltrafik, er dette et udtryk for behovet for forbindelsen.

Det årlige udslip af kvælstofoxider er her i landet 250.000 t, hvoraf trafikken tegner sig for 80.000 t. En forsvindende del kommer fra passage af Storebælt. Skal der sættes ind imod bil-

trafikkens bidrag til luftforureningen, må dette ske på generelt plan, ikke ved kunstigt at hindre en tidssvarende trafikafvikling i landets mest betydningsfulde samfærdselspunkt.

Dette og andre lignende synspunkter har været fremført som argument imod Storebæltsforbindelsen. De kunne have været fremført imod udbygning af motorvejsnettet og andre store trafik anlæg. Herved er den betydning, som Storebæltsforbindelsen vil få for landets trafikale og dermed såvel erhvervsmæssige som trivselsmæssige udvikling, beklageligvis til tider blevet overskygget.

Nu er projektet i enighed mellem de i den politiske aftale deltagende partier lagt fast. De nødvendige forundersøgelser er tilendebragt. Det er forligspartiernes overbevisning, at anlægget vil få en stærk, positiv indvirkning på samfundsudviklingen, og de håber, at dette nu vil indtage den dominerende plads i offentlighedens interesse for anlægget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til forsvarsministeren [om, hvordan ministeren vurderer mulighederne for at indgå et forsvarsførlig for årene 1989, 1990 og 1991].

Af Hans Hækkerup (S) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 1/11 88).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 149

1) Til industriministeren af:

Hjortnæs (S):

»Hvilken betydning tillægger ministeren det rekreative fiskeri som led i udviklingen af Danmark som turistland?«

[Hjortnæs]

Skriftlig begrundelse

Mange lande anvender det rekreative fiskeri som en vigtig brik i turistpolitikens tjeneste. I Danmark er det ikke tilfældet. Selv om vi har gode naturgivne forudsætninger, er der meget lidt opmærksomhed om det rekreative fiskeris muligheder for at trække turister til Danmark.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg vil nødig skuffe spørgerens forventning til det svar, jeg tror han ønsker, nemlig at jeg naturligvis tillægger det betydning, at der i de bestræbelser, vi gør os for at udvikle turismen, også indgår et element som lystfiskeriet.

Jeg siger dette på den baggrund, at der allerede i dag er tale om, at ganske mange udlændinge kommer her til landet med det som hovedformål. Det drejer sig årligt om ca. 200.000, hvoraf de 150.000 kommer fra Vesttyskland, de 30.000 fra England og resten fra andre lande, som ligger forholdsvis tæt på os.

Jeg er også af den opfattelse, at man meget vel kan få flere turister til, og der er plads til dem på dette område – her tænker jeg ikke bare på åfiskeriet og søfiskeriet, men også på kystfiskeriet og havfiskeriet – så jeg mener, at her er der gode muligheder.

Hvis der ligger det i spørgsmålet, at man overhovedet ikke gør noget på området, må jeg sige, at jeg er meget uenig med spørgeren. Hvis der ligger det i spørgsmålet, at man kan gøre mere, er jeg derimod enig med spørgeren, og det har man også til hensigt at gøre.

Jeg kan afslutningsvis sige, at Danmarks Turistråd om 12 dage netop har premiere på en Danmarksfilm på henholdsvis tysk, engelsk og hollandsk, som henvender sig til disse markedsområder for udenlandske lystfiskere. Der tages altså initiativer, og vi ser naturligvis gerne en forøget turiststrøm også på dette område.

Hjortnæs (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, og det var bestemt så positivt, som jeg havde forventet det. Men det gøres jo ikke med pæne ord og positive holdninger alene, der skal også en aktiv handling til, og ministeren har ret i, at det er mit indtryk, at man gør alt for lidt på dette område.

Det er også mit indtryk, at ministeren som turistminister er for lidt opmærksom på de muligheder, der ligger netop på dette område.

Jeg er glad for at høre, at Danmarks Turistråd nu vil gøre en indsats, men man kunne måske spørge, om det ikke også var en opgave for Turismens Fællesråd at komme med et oplæg til ministeren om, hvordan man kunne styrke indsatsen på dette område.

Endelig vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke var en idé at nedsætte et lille embedsmandsudvalg med repræsentanter for ministerens eget ministerium, Fiskeriministeriet og Miljøministeriet til at vurdere mulighederne på dette område, for det hjælper jo ikke så meget, at ministeren har en positiv holdning og gerne vil gøre en indsats, hvis fiskeriministeren og miljøministeren ved passivitet på dette område i realiteten forhindrer os i at gøre en aktiv og effektiv indsats. Situationen i dag er jo netop, at tilstanden i vore vandløb er meget dårlig, således at vi ikke kan tilbyde turisterne de muligheder, vi ellers ville kunne, hvis forholdene i vandløbene var tilfredsstillende.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Sagen optager mig naturligvis som også turistminister. Jeg synes i og for sig, det er en lidt særegen baggrund netop her, hvor Danmarks Turistråd, der jo forvalter offentlige midler af størrelsesordenen ca. 77 mio. kr. i indeværende år plus handlingsplanens 40 mio. kr., har taget dette emne så aktivt op.

Jeg synes i høj grad, at Danmarks Turistråd, som jo her er det naturlige organ – mere eller mindre ministeriets forlængede arm – kan sætte sig sammen med Turismens Fællesråd og bearbejde dette område yderligere – med de muligheder, der foreligger. Jeg ser ikke noget formål i, at vi laver flere offentlige, bureaukratiske organer til at behandle disse problemer, når der netop er naturlige organisationer til det.

Hjortnæs (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for den åbning, der trods alt lå i det sidste svar; men jeg må så også sige til ministeren, at han godt kunne foretage en aktiv handling allerede nu, idet ministerens kollega fiskeriministeren jo – det ved industriministeren formentlig ikke – har skåret ned på den del af sit budget, som går til udsætning af fiskeyngel, med 4 mio. kr. Det tror jeg er en rigtig dårlig idé, og jeg håber også, at industriministeren som turistminister synes, det er en rigtig dårlig idé. Jeg vil derfor opfor-

[Hjortnæs]

dre industriministeren til at henvende sig direkte til sin kollega fiskeriministeren og råde ham til at sætte beløbet op til de 10 mio. kr., det har været de tidligere år, og ikke foretage denne beskæring i det beløb, der er afsat til udsætning af fiskeyngel.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 153

2) Til trafik- og kommunikationsministeren af:

J. K. Hansen (S):

»Mener ministeren, at teleselskaberne KTAS, Jydsk Telefon m.fl. er oplagte virksomheder at privatisere, og i givet fald: Hvordan tænker ministeren sig statens aktiemajoritet afviklet, og hvilken betydning vil det få for de udenlandske lån, de respektive selskaber har optaget med en statsaktiemajoritet som garanti?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge dagbladet Politiken mener det konservative folketingsmedlem Pia Christmas-Møller, at teleselskaberne er oplagte virksomheder at privatisere. Lignende udtalelser er kommet fra andre medlemmer af den konservative folketingsgruppe. Sådanne udtalelser fra medlemmer af det største regeringsparti må da skabe utryghed i selskaberne hos såvel ledelse som personale, ligesom det må skabe usikkerhed hos udenlandske långivere, der har ydet selskaberne lån. Endvidere er det meget svært at se, hvilken fordel staten ville have ved at afhænde sin aktiemajoritet i de to koncessionerede selskaber.

Trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Det vil være kendt for spørgeren, også fra et tidligere spørgsmål, at der med baggrund i statsministerens åbningsredegerelse i Folketinget ved denne samlings begyndelse er iværksat en række overvejelser om afbureaukratisering m.v. inden for den offentlige sektor, og i den forbindelse overvejes naturligvis også forholdene på telefonselskabsområdet.

Disse overvejelser er imidlertid ikke afsluttet, og der er ikke truffet beslutning om salg af statens aktieposter.

Der kan i forbindelse med spørgsmålet være anledning til at gøre opmærksom på følgende: For det første, at næsten halvdelen af aktierne i de to store telefonselskaber, KTAS og Jydsk Telefon, allerede i dag ejes af private. For det andet, at et salg af den statslige aktiemajoritet i disse to selskaber med dagens aktiekurser ville give staten et relativt lille provenu.

Men så skal jeg for det tredje pege på, at der i disse år allerede sker en omfattende privatisering på teleområdet. Denne privatisering, som vi plejer at benævne liberalisering, vedrører ikke direkte ejerforholdene, men derimod det forhold, at private i stigende grad får mulighed for at udfolde aktiviteter på telekommunikationsområdet – i takt med, at der gennemføres indskrænkninger af monopolet.

Med liberaliseringen åbnes der for en friere konkurrence, og det bidrager til et større og mere varieret udbud samt gunstige priser, alt sammen til gavn for kunderne. Når denne liberalisering om nogle år er gennemført efter planen, vil vi have en ændret struktur på teleområdet. Til den tid vil der under alle omstændigheder være anledning til at tage nærmere stilling til omfang og indhold af den statslige indflydelse på teleområdet.

J. K. Hansen (S):

Jeg skal takke ministeren for svaret og må selvfølgelig også beklage over for ministeren, at jeg er nødsaget til at stille et sådant spørgsmål hver uge. I forrige uge var det jo DDL's aktier, som et konservativt medlem ville sælge, og i denne uge er det et par konservative medlemmer, der ifølge dagbladet Politiken mener, at teleselskaberne er oplagte virksomheder at privatisere.

Jeg er dog, ligesom jeg var sidste onsdag, en smule beroliget over det svar, ministeren giver. Men alligevel: Der går aldrig røg af en brand, uden at der er ild i den, og der er tilsyneladende sådanne tendenser – kan jeg forstå også af ministerens svar – i regeringen, men jeg kan ikke forstå, hvori afbureaukratiseringen består ved, at man sælger statens andel i de koncessionerede selskaber.

Jeg vil derfor gerne spørge, hvordan man egentlig havde tænkt sig at det skulle fungere. Vi har to koncessionerede selskaber, vi har Fyns Kommunale Telefonselskab, og vi har et sønderjysk telefonselskab til Sønderjylland, og

[J. K. Hansen]

så har vi et overordnet televæsen i Danmark. Er det hele dette område, som skal afbureaukratiseres og eventuelt gå over på private aktier?

Arne Melchior (CD):

Det er nemt nok at sælge sine aktiver, men det luner jo kun en enkelt gang, og man afskærer sig så fra en løbende indtægt. Nu er dette her jo en spørgetid, og derfor skal vi stille spørgsmål, men det er nok ikke forbudt at give det råd at fare med lempe i denne sag.

Derudover vil jeg gerne stille et direkte spørgsmål. I henhold til koncessionen er det jo ministeren, der fastsætter det udbytte, som aktierne, både de privatejede og de statsejede, i disse selskaber kan give. Selskaberne klarer sig efter min opfattelse økonomisk og i øvrigt også konkurrencemæssigt særdeles godt. Vil ministeren overveje, til glæde både for private aktionærer og for statens andel, for ét år eller måske nogle år at sætte udbyttet, der i en lang årrække har været på 8 pct., noget i vejret? Jeg mener at vide, at der vil være tilstrækkeligt til nødvendige investeringer, også selv om der udbetales et højere udbytte, og det kunne derfor gavne statskassen, uden at den bliver af med sit gode aktiv.

Trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Til hr. J. K. Hansen vil jeg sige, at ingen kan være i tvivl om, og også jeg synes, det er væsentligt, at vi overvejer alle områder, hvor staten er engageret i disse år. Når systemer har fungeret i meget lang tid, må man nødvendigvis overveje, om der er andre og mere hensigtsmæssige måder at organisere dem på. Jeg lægger vægt på, at der i øjeblikket sker en liberalisering og dermed også afbureaukratisering inden for telefonvæsenet gennem den liberaliseringsplan, som er lagt både på terminalområdet og på tjenesteområdet. Den vil give os en helt anden situation, og derfor har jeg ikke i den forbindelse nogen overvejelser om, hvordan et andet system skulle se ud, hvis man tænkte på at sælge aktier. Jeg understreger, at regeringen ikke på indværende tidspunkt har truffet nogen beslutning om, at aktierne skulle sælges.

Til hr. Arne Melchior: Nu kan jeg ikke her i dag på den korte tid gennemgå telefonselskabernes økonomi, men situationen er bl.a., at hvis man skal fastholde den udvikling og den takstpolitik med en rimelig fastholden af tak-

sterne under det almindelige prisudviklingsforløb, som hidtil har været mulig, er det i hvert fald givet, at bl.a. selvfinansieringsgraden i de to store selskaber skal sættes op. Det kan godt give nogle begrænsninger i udbytte mulighederne, så jeg kan ikke her stå og udstede løfter om, at der vil blive truffet andre beslutninger om udbyttefastsættelsen.

J. K. Hansen (S):

Vi ved, at de koncessionerede selskaber ofte må optage lån til nyanlæg og lign. – endda lån i millionstørrelsen. Ofte bliver disse lån optaget som statslån og som udenlandslån, og det lå også i mit spørgsmål, for det må jo være sådan, at der er statsgaranti bag disse lån, når det er staten, der har aktiemajoriteten. Efter det, der nu siges fra forskellig side, og det, ministeren lægger frem her i dag, vil jeg gerne spørge, hvad ministeren egentlig tror der vil ske med disse lån og med muligheden for at få fremtidige lån.

Risgaard Knudsen (S):

Sammenholdt med, hvad der om denne sag er blevet sagtovre fra den anden side – og det er jo den konservative gruppe – var ministerens svar til hr. J. K. Hansen meget interessant. Jeg opfattede ministerens svar på den måde, at det var en kontant afstandtagen fra de udtalelser, der er kommet fra konservativ side. Om ministeren ikke deltager i de konservative gruppemøder, er et spørgsmål, jeg vil lade ligge, for det er uinteressant i denne sammenhæng, men jeg synes, ministerens meget kontante afstandtagen fra den konservative tanke er det interessante, og jeg vil gerne spørge, om jeg har forstået ministeren rigtigt.

Trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Til hr. J. K. Hansen: Jeg tror ikke, at det, vi taler om her, vil få nogen indflydelse på låne mulighederne i selskaberne, men hvis man gennemfører en omlægning, således at selskabernes drift skal videreføres af andre, kan der naturligvis blive tale om en vurdering af mulighederne for refinansiering eller genforhandling af lånevilkårene med kreditorerne, jeg tror ikke, der vil opstå problemer.

Til hr. Risgaard Knudsen: Hr. Risgaard Knudsen kan jo opfatte, hvad hr. Risgaard Knudsen vil opfatte. Jeg har ikke i den forstand

[Trafik- og kommunikationsministeren]

talt om, at vi afviser enhver mulighed for at lave omlægninger på dette område. Jeg har blot sagt, at regeringen på dette område som på alle andre – og det vil snart vise sig, når vi kommer frem med vore afbureaukratiseringssynspunkter – overvejer, hvilke veje man skal gå. Der er ikke truffet nogen beslutning om salg af aktierne i telefonselskaberne. Jeg har understreget, at der med den udvikling, der i øvrigt er i gang, er en helt ny struktur under udvikling i telefonselskaberne. Når den er afsluttet, er tidspunktet også inde til at se, hvilke organisationsformer vi skal have.

Dohrmann (FP):

Nu er det set fra et forbrugermæssigt synspunkt ikke lige gyldigt, hvem der ejer eller har aktiemajoriteten i de forskellige selskaber. Det er temmelig tydeligt sådan ikke bare inden for teleområdet, men også inden for andre områder, at jo mere statsdrift og jo mere bureaukrati der er, jo dyrere bliver det for brugerne.

På baggrund af hr. Risgaard Knudsens spørgsmål vil jeg gerne spørge ministeren, om han har studeret lidt nærmere, hvad den engelske regering har gjort. Mig bekendt har den afhændet alt, hvad det overhovedet har været muligt at afhænde, f.eks. også inden for dette område. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om den danske regering ikke kunne lære lidt af den konservative regering i England.

Trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Kun den bemærkning, at vi naturligvis prøver at lære af alle, der laver fornuftige ting.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1563) Til *miljøministeren* af:**Ahlmann-Ohlsen (KF):**

»Vil ministeren oplyse, hvad der er baggrunden for, at der med oprettelsen af Miljøstyrelsens smogvarslingssystem fremover vil være to smogvarslingssystemer i Danmark, og hvordan vurderer ministeren disse systemer?«

Skriftlig begrundelse

Sideløbende med det stærkt kritiserede

smogvarslingssystem i København opretter miljøstyrelsen nu et 3-årigt forsøgsprojekt, der efter helt andre principper skal dække hele landet. Det virker ikke særlig rationelt, at der således vil være to systemer i København. Samtidig kan Miljøstyrelsens initiativ opfattes som en indirekte kritik af Hovedstadsrådets system.

Nogle af de væsentligste kritikpunkter vedrørende den københavnske smogvarsling er, at de daglige meldinger devaluerer systemet, og at de ikke giver borgerne nogen brugbar information. Dermed kan man frygte, at der vil opstå en slags »ulven kommer-effekt«, så borgerne ikke vil tage meldingerne alvorligt, når der virkelig er tale om alvorlig sundhedsfare på grund af smog.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg kan bekræfte spørgerens udtalelse om, at der findes to smogvarslingssystemer i Københavnsområdet, nemlig Hovedstadsrådets system og Miljøstyrelsens forsøgsprojekt.

Formålet med Hovedstadsrådets system er daglig at orientere befolkningen i hovedstadsområdet om den aktuelle luftkvalitet, således at den enkelte får mulighed for at indrette sig i overensstemmelse hermed; det vil navnlig sige allergikere, og vi kan måske sammenligne det med de daglige pollental. Hovedstadsrådets system baserer sig på måling af ét stof, nemlig kvælstofmonoxid, og det har WHO ikke opstillet nogen grænseværdier for.

Miljøstyrelsens projekt, som altså er et forsøgsprojekt, går ud på, at styrelsen i de tilfælde, hvor luftforureningen måtte nærme sig WHO's grænseværdier for svovldioxid og kvælstofdioxid – altså to andre stoffer end det, Hovedstadsrådet baserer sig på – melder konkret ud om, hvordan bredere risikogrupper bør forholde sig, hvis vi nærmer os nogle af grænseværdierne, og dér kan der f.eks. blive tale om at begrænse biltrafikken i sådanne tilfælde.

Miljøstyrelsens forsøgsprojekt er således baseret på stoffer, hvis sundhedseffekt er veldokumenteret, og projektet er i øvrigt landsdækkende, for så vidt som det finder sted i flere storbyer, nemlig Århus, Odense, Ålborg, Esbjerg og Fredericia.

I øvrigt vil jeg slutte svaret på den første del af spørgsmålet med at konstatere, at luften i Danmark gennemgående er renere end i mange andre lande, og det skyldes bl.a. vores skiftende

[Miljøministeren]

vejrlig, og at vi ikke selv bidrager så meget til luftforurening, fordi vi ikke har nogen stor koncentration af stærkt forurenende kilder.

Ahlmann-Ohlson (KF):

Jeg vil gerne sige tak til miljøministeren for svaret og uddybe mit spørgsmål ved at spørge, om ministeren mener, at den økonomiske indsats i forbindelse med det omtalte forsøgsprojekt fra Miljøstyrelsens side om smogvarsling står mål med den forureningsbekæmpende effekt eller pengene eventuelt kunne anvendes på en måde, der ville bidrage mere til løsning af smogproblemerne, end man kan sige at selve smogvarslingssystemet gør.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Man kan jo ikke sige, at et varslingssystem har en forureningsbekæmpende effekt. Et varslingssystem og et målingssystem er jo, som det fremgår, noget, der konstaterer en form for forurening. Det, der derfor må siges her, er, om pengene generelt er fornuftigt anvendt – sådan opfatter jeg også spørgeren – og dertil kan siges, at det i hvert fald er fornuftigt at foretage målinger, sådan at vi har en basis for handling. Men det er også uden videre klart, at smogvarsling i sig selv ikke erstatter en indsats i henseende til bekæmpelse af luftforurening.

Men under alle omstændigheder synes jeg, det er nyttigt at gennemføre disse projekter, sådan at vi får nogle erfaringer, herunder også for, hvordan risikogrupper som f.eks. allergikere opfatter det, og således at vi kan få noget viden om, hvordan vi bedst hjælper mere udsatte grupper af befolkningen over for forurening.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 157

4) Til *miljøministeren* af:

Margrete Auken (SF):

»Vil ministeren helt afvise, at Danmark kan støtte forslag om forbud mod eksport af miljøfarligt affald fra industrilande til udviklingslande under forhandlingerne om en global konvention i UNEP den 7.-16. november 1988?«

Skriftlig begrundelse

I besvarelsen af spørgsmål nr. S 103 afviser

ministeren, at et forbud mod eksport af miljøfarligt affald fra industrilande til udviklingslande er aktuelt i forbindelse med UNEP-forhandlingerne om en global konvention vedrørende grænseoverskridende transporter af miljøfarligt affald.

Adskillige forhandlere er tilsyneladende uenige med ministeren. Det fremgår af et papir til det kommende møde (UNEP/WG.189/Inf 1, 12. oktober 1988), at flere lande vil inddrage et egentligt forbud i forhandlingerne:

Vesttyskland mener således, at et forbud mod eksport fra industrilande til udviklingslande er »den letteste og mest effektive måde at løse problemet på«. Comorerne mener, at den eneste måde, hvorpå miljøet kan beskyttes, er et fuldstændigt forbud mod eksport. Ghana siger, at man gerne ser et forbud, især mod eksport fra industrilande til udviklingslande. Holland siger, at man støtter et forbud mod eksport af affald fra industrialiserede lande til udviklingslande, og man vil hilse et forbud under UNEP-konventionen velkommen. Sverige vil gerne have tilføjet til konventionens præambel, at »der ikke bør foretages eksport fra industrialiserede lande til udviklingslande«.

De regler, som ministeren advokerer for i sin besvarelse af spm. nr. S 103, svarer stort set til dem, der er indeholdt i EF's direktiv fra 1984. Dette direktiv har ikke kunnet forhindre illegale transporter fra EF-lande til udviklingslande eller overtrædelser af bestemmelserne ved transport EF-landene imellem.

Det kan tydeligvis forventes, at et egentligt forbud vil blive diskuteret på mødet, og det er væsentligt at få afgjort, om Danmark helt vil afvise at støtte et forbud mod eksport af miljøfarligt affald fra industrialiserede lande til udviklingslande.

Margrete Auken (SF):

I sidste uge modtog jeg et svar fra miljøministeren på et spørgsmål, jeg havde stillet til hende om den danske indsats i forsøget på at få en global konvention, som skulle regulere og helst forbyde eksport af giftigt industriaffald til ulandene. Svaret var mildt sagt svagt. Ministeren ville bidrage til regulering, men ikke til forbud, og sagde, at et forbud var uaktuelt. Men på det tidspunkt forelå der faktisk allerede klare tilkendegivelser fra både Vesttyskland, Sverige og Holland, hvor man gik langt videre end den

[Margrete Auken]

danske holdning, og da mødet begyndte i mandags, forelå der et konkret forslag fra Nigeria om et forbud, altså et stop på denne måde.

Når jeg stiller dette spørgsmål, er det derfor bare for at sikre, at Danmark kommer frem i spidsen af denne udvikling og ikke er et af de lande, der forsinkes, at vi får grebet ind over for den meget usympatiske trafik, der foregår med eksport af giftigt affald til ulandene.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg vil gerne sige til fru Margrete Auken, at som en generel overordnet betragtning er jeg selvfølgelig enig med fru Margrete Auken i hendes holdning med hensyn til, at eksport af farligt affald til udviklingslandene og for så vidt også andre lande er usympatisk, men når det er sagt, må det tilføjes, at der kan være nogle enkelte konkrete sammenhænge, hvor eksport af farligt affald er sund fornuft, nemlig dér, hvor man har så lidt affald, at man ikke kan klare en oparbejdning i sit eget land, og at det derfor i virkeligheden er mindre farligt, hvis det arbejdes sammen med andre landes affald i et andet land.

Når det konkret gælder udviklingslandene, er jeg enig i de udtalelser, som Vesttyskland og Holland er kommet med, nemlig at det ville være lettest med et forbud, og det er jo sådan set også det, Vesttyskland og Holland siger. Det allerletteste er simpelt hen at forbyde det; men jeg bliver også nødt til at gøre opmærksom på, at det efter mine oplysninger – og dem får jeg direkte fra de embedsmænd, der er involveret i sagen – kun er ord, forstået på den måde, at Vesttyskland, Holland, Sverige og Norge ikke går ind for et egentligt forbud. Sådan er situationen, har jeg fået oplyst, og det skyldes faktisk hensyn til nogle udviklingslande, som ikke ønsker et forbud. Baggrunden for, at disse lande og vi ikke går ind for et egentligt forbud, er altså simpelt hen, at en række udviklingslande ikke ønsker et forbud.

Derfor har vi i stedet arbejdet for at få gennemført nogle EF-regler, som fastsætter, at farligt affald kun må transporteres, når modtagerlandets samtykke foreligger, og kun, når der foreligger dokumentation for, at affaldet kan bortskaffes i modtagerlandet på en miljømæssigt forsvarlig måde.

Det andet, som der også arbejdes på i øjeblikket – og det gør vi sammen med Vesttysk-

land, Holland, Norge og Sverige – er, at der indføres et eksportforbud over for ikkedeltagere i konventionen.

Det tredje er, at vi i konventionen søger indbygget, at konventionspartnere har mulighed for – om man vil – at afgive en stående meddelelse om, at de ikke modtager affald.

Jeg synes i princippet, at et forbud mod transport af farligt affald ville være enklest, men jeg synes bare også, at man i denne sammenhæng er nødt til at tage hensyn til, hvad udviklingslandene i realiteten ønsker, og at en række udviklingslande altså ikke har ønsket det forbud.

Formanden:

Taletiden er kun på 2 minutter – også for ministre.

Margrete Auken (SF):

På trods af ministerens noget spidse tone vil jeg sige, at jeg i store træk er godt tilfreds med svaret, som faktisk følger det forslag, der foreligger fra Nigeria, og jeg synes, det er en klar udbygning af det svar, jeg fik i sidste uge, hvor disse præciseringer jo ikke var med. Det, Nigeria har ønsket sig, er, at det kommer ind i konventionsteksten, at man kan melde blank på forhånd, så man ikke skal ind i den dér hands-up-forhandling, som i nogen grad ligger i EF's oprindelige udspil, hvor kun de, der har råstyrke til i situationen at sige nej, kan klare den. Jeg synes altså derfor, at ministerens svar her – tonen til trods – var rimeligt tilfredsstillende, og vil tilføje, at netop fordi forslaget fra Nigeria foreligger, er hverken Vesttyskland, Holland eller Sverige i stand til at sige, at det bare var ord, idet de nu er forpligtede til som et minimum at følge dette forslag. Men alt taget i betragtning synes jeg, at det er et klart fremskridt, og jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg regner med, at vi fremover også kan få andre ulande til at få sat lidt speed på det. For det er klart, at de situationer, hvor ulandene siger ja, næsten altid er situationer, som vi alligevel bør få kvalme over, og hvor det derfor er en meget tvetydig måde at forsvare ulanden ret til selvbestemmelse på, at de har lov til at kvæle og drukne sig selv. Vi taler jo ikke om, at vi eventuelt køber noget affald til Kommunekemi, for det er jo en anden diskussion, forstod jeg også på ministeren i starten, og det er heller ikke den, vi har rejst her.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Bortset fra, at jeg ville foretrække, at vi ikke anvender speed i denne sammenhæng, vil jeg sige, at jeg skal beklage, hvis jeg har lydt spids. Det er nok naturgivent – det er i hvert fald ikke noget, jeg gerne har villet, og slet ikke i forbindelse med dette svar. Jeg tror, det hang lidt sammen med, at jeg så nogle forskellige tegn, som jeg ikke forstod, eller som jeg forstod var noget om, at jeg var ved at overtræde taletiden, og at jeg trods alt gerne ville nå igennem svaret og også være nogenlunde præcis i det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 151

5) Til miljøministeren af:

Hjortnæs (S):

»Finder ministeren ikke, at det er på høje tid, der sker en regulering af dambrugssektorens forurening og miljømæssige påvirkning af de danske vandløb?«

Skriftlig begrundelse

Med miljøreformens indførelse i 1974 var det forventet, at dambrugssektoren, som er en meget miljø- og forureningsbelastende sektor, skulle underkastes særlig strenge regler.

Der har i flere omgange været gjort forsøg på at gennemføre en sådan regulering, men indtil nu uden held.

I 1974 var produktionen i de danske ferskvandsdambrug på ca. 12.000 t fisk pr. år. Den produktion er nu øget til 20.000 t pr. år.

Der foreligger mange analyser og undersøgelser fra jyske amtskommuner, der klart indikerer, at dambrugenenes forurening siden miljøreformens ikrafttræden er steget kraftigt.

I forbindelse med dambrugsdriften gør der sig det særlige forhold gældende, at mange af vore højt prioriterede vandløb i sommerhalvåret henligger uden vand. Det kan således nævnes, at tre jyske amtskommuner: Vejle, Ribe og Ringkøbing, har udarbejdet en større analyse vedrørende Omme Å. Det konstateres her, at af 68 km af dette højt prioriterede vandløb er 25 km tørlagt i sommerhalvåret, fordi dambrugen indtager hele vandmængden.

Men der er tilsvarende problemer flere andre steder. Og indtil nu er der ikke sket noget for at afhjælpe disse meget uheldige forhold.

Hjortnæs (S):

Ministeren ved, at jeg er bekendt med, at der foreligger et udkast til dambrugsbekendtgørelse, at udkastet har været forhandlet med de berørte parter, og at der endnu ikke er truffet en endelig beslutning – ministerens underskrift mangler.

Det spørgsmål, jeg her har stillet til miljøministeren, har selvfølgelig sin baggrund i, at det bekymrer mig, at Den Danske Dambrugerforening vedblivende har kunnet blokere for en løsning på de meget betydelige miljøproblemer, som dambrugene forårsager.

Det politiske system har været overordentlig tålmodigt, og der er ud over rimelighedens grænse taget hensyn til dambrugsejernes interesser. Nu må det være slut, og jeg håber også, at ministeren med sit svar vil bekræfte, at det er slut. Nu vil vi få denne dambrugsbekendtgørelse, og vi vil få den med et indhold, som løser de faktuelle problemer.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Hr. Hjortnæs siger, at når ministerens underskrift mangler, er det, fordi jeg ikke har fået noget at skrive under på endnu, og at jeg selvfølgelig, så snart jeg har modtaget udkastet til bekendtgørelse og de bemærkninger, der er kommet, vil tage stilling til sagen.

Miljøstyrelsen har den 25. oktober i år afholdt en afsluttende høringsrunde med parterne om styrelsens udkast til bekendtgørelse om dambrug, men det er ikke videresendt til mit bord endnu. Heri ligger ikke, at jeg ikke er enig med spørgeren i, at en bekendtgørelse skal udsendes snarest muligt, for det mener jeg faktisk den skal.

Så siger spørgeren også i begrundelsen for spørgsmålet, at der savnes en løsning på problemet med de mange vandløb, der ligger tørre hen om sommeren, fordi dambrug indtager hele åens vandføring, og det er jeg enig i er et problem. Jeg synes så blot, at jeg gerne vil have lov til at gøre opmærksom på, at det er et problem, der er opstået, fordi naturforvaltningen tidligere var anderledes, end den er i dag. Det er tilladelser, som amterne tidligere har givet, og sådan må vi forskellige steder i naturen se, at der er sket noget, som vi ikke ville tillade i dag.

Dette er ét eksempel; vi kunne nævne andre, f.eks. Skjern Å, som også viser, at man har foretaget nogle ting, som man ikke ville gøre i dag,

[Miljøministeren]

og at det selvfølgelig er en part af problemstillingen.

For at der ikke skal herske tvivl om sagen, kan jeg sige, at der den 25. oktober 1988 har været afholdt afsluttende høringsmøde, og at jeg forventer snart at få et udkast med bemærkninger hen i departementet.

Hjortnæs (S):

Jeg vil gerne takke for svaret; det var rimelig klart, og jeg synes også, det var rimelig positivt. Alligevel må jeg sige til ministeren, at det undrer mig lidt, at hun endnu ikke har fået en bekendtgørelse til underskrift. Vi skriver i dag den 9. november. Der er gået perioden fra 25. oktober og frem til i dag. Jeg ved ikke, hvad forklaringen er, men det skulle nok have været muligt at nå ministeren inden for den tidsperiode, således at hun kunne sætte sin underskrift under bekendtgørelsen.

Derfor vil jeg gerne spørge: Kender ministeren forklaringen på, at udkast til bekendtgørelse endnu ikke er sendt frem? Er der sket noget i den periode, der er forløbet, som kan begrunde, at Miljøstyrelsen ikke har sendt det frem til underskrift?

Jeg vil også godt spørge ministeren, om hun forventer, at bekendtgørelsen vil være underskrevet inden denne måneds udgang. Jeg synes, det ville være rart for os nu, fordi sagen har været længe undervejs, at få en nærmere præcisering af, hvornår vi kan forvente en underskrift.

Nu kender jeg jo ikke bekendtgørelsens mere konkrete indhold, og derfor vil jeg spørge ministeren, om vi nu kan være sikre på, at de problemer, som ministeren er opmærksom på eksisterer, også vil blive løst.

Jeg er udmærket klar over, at mange af de problemer, vi har på dette område, skyldes gamle synder, men det, at vi har begået fejl i fortiden, kan ikke begrunde, at vi accepterer, at disse fejl fortsætter; derfor skal vi selvfølgelig rette dem op, og derfor er jeg også glad for, at ministeren så klart har tilkendegivet, at det vil hun også være indstillet på. Men mit spørgsmål går altså på, om vi nu kan være sikre på, at problemerne med at få vand nok i vore vandløb, så vi ikke får de tørlagte vandløb, og med vand i fisketrapperne nu også bliver løst.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren: Finder mini-

steren, at det er en rigtig erhvervsvenlig fremgangsmåde, at Miljøstyrelsens udkast til en dambugsbekendtgørelse er udarbejdet af Miljøstyrelsens folk i samarbejde med amternes miljøteknikere, uden at Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark har været med i den opstartende fase. Det burde dog være rimeligt, at de, som har med dette erhverv at gøre, er med i den opstartende fase.

Og så vil jeg i øvrigt sige til ministeren, at det pågældende udkast er dateret 11. oktober 1988, så det undrer mig en lille smule, at hun endnu ikke har fået det på sit bord.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Til det sidste kan jeg sige, at det jo ikke er sædvanligt, at jeg får udkast på mit bord; jeg får derimod færdige indstillinger.

Til hr. Hjortnæs vil jeg sige, at når bekendtgørelsen ikke er nået til mit bord til underskrift, er det ikke, fordi jeg ikke har været arbejdstilgængelig, om jeg så må sige, i de fleste af døgnet timer hele tiden. Jeg skal ikke kunne sige, hvorfor det har taget så lang tid i Miljøstyrelsen. Det er selvfølgelig et stykke tid siden, at hr. Hjortnæs selv var minister, må jeg indrømme, men han har dog været det længere end jeg, og jeg tror, han fra sin ministertid må vide, at somme tider tager ting lidt tid, og hvis det er vanskelige områder, tager det måske lidt længere tid.

Så vil jeg sige, at jeg ikke er gået ind i de konkrete emner i forbindelse med bekendtgørelsen, men jeg går naturligvis ud fra, at når man har en ansvarlig styrelse som Miljøstyrelsen, så arbejder den også med de konkrete problemstillinger, der eksisterer på feltet; alt andet ville da være underligt.

Jeg er naturligvis enig med hr. Hjortnæs i, at man ikke, fordi der én gang er begået fejl, skal fortsætte dermed, men det kan selvfølgelig tage en lille smule tid at få dem rettet. Det er formentlig også det, der er tilfældet her. Vi kender jo udmærket godt problemstillingen, så den behøver jeg ikke at repetere her.

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at jeg synes, der er mange forskellige måder, man kan udarbejde sådan et udkast på. Dette her er jo altså sket, om jeg så må sige, før min tid, før jeg decideret har fået ansvar for det, og jeg er derfor ikke gået ind i detaljer med hensyn til, hvordan det er startet op på et tidligere tidspunkt.

[Miljøministeren]

Jeg synes, det somme tider er fornuftigt at udsende et udkast, uden at man forhåndsdiskuterer tingene, fordi det så er nemmere for de øvrige parter at forholde sig til problemet; andre gange er det ikke fornuftigt. Det afhænger lidt af situationen, så det synes jeg ikke man kan sige noget generelt om. Jeg er imidlertid fuldstændig overbevist om, at dette har været håndteret på den måde, som Miljøstyrelsen syntes var mest fornuftig.

Jeg synes i øvrigt, jeg godt vil understrege, at der er tale om et udkast, som har været til forhandling, og ikke et færdigt diktat.

Hjortnæs (S):

Ministeren har ret i, at ting tager tid, men jeg ved også af erfaring, at hvis der udgår klare meldinger fra en minister om, at nu er der faktisk en sag, der haster, og at ministeren gerne ser, at den kommer frem til underskrift, så vil dette ønske normalt også blive opfyldt temmelig hurtigt.

Jeg ved også vedrørende den konkrete sag, som jeg spørger til her; at det afsluttende møde fandt sted, som ministeren oplyste, den 25. oktober, og at Dambrugeforeningen forlod forhandlingsbordet. Det, der kan bekymre én, når man kender forhistorien, er, at det gør man for at udnytte nogle andre muligheder for at træne sagen. Jeg håber ikke, at der nu er begyndt at blive kastet nyt grus i maskineriet, så vi igen kommer i den situation, at heller ikke i denne måned bliver der tale om en underskrift – og måske heller ikke i næste måned.

Dette er en sag, der efter min opfattelse haster meget, og jeg vil opfordre ministeren til at tilkendegive over for Miljøstyrelsen, at hun nu ønsker den frem til underskrift.

Knud Lind (FP):

Det udkast, som foreligger, er altså lavet af Miljøstyrelsen og amternes miljøteknikere helt uden om det erhverv, det drejer sig om.

Jeg vil da godt spørge ministeren: Kunne det ikke tænkes, at den for mig at se noget mærkelige fremgangsmåde har været med til at forhale sagen, bl.a. fordi man i Dambrugeforeningen og Ferskvandsfiskeriforeningen følte, at man fik trukket nogle ting ned over hovedet uden at have været med i denne opstartende fase? Det er måske det, der er skyld i, at den færdige bekendtgørelse, som hr. Hjortnæs efterlyser, ikke er kommet.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at foreløbig er der ikke trukket noget ned over hovedet, derfor også hr. Hjortnæs' spørgsmål. At man er brøstholden over den ene eller den anden fremgangsmåde, skal jeg ikke kunne afvise, men det afgørende er nu, at denne bekendtgørelse efterhånden når frem til underskrift.

Så vil jeg sige til hr. Hjortnæs, at jeg tror nu nok, jeg sagde, at ting kan tage tid. Jeg mener, det er Miljøstyrelsen, der skal prioritere sit arbejde, forstået på den måde, at Miljøstyrelsen har en lang række opgaver, og jeg er fuldstændig overbevist om, at Miljøstyrelsen prioriterer ansvarsbevidst. Jeg må sige, at jeg ikke sidder inde med en viden om – men det gør måske hr. Hjortnæs – at dette miljøproblem er større end så mange andre af de miljøproblemer, som Miljøstyrelsen håndterer for tiden. Derimod kan man måske hævde, at der ifølge hr. Hjortnæs er et vist politisk problem, og det er en anden sag.

Miljøstyrelsen prioriterer naturligvis sine opgaver efter deres miljømæssige vigtighed, det har den ansvaret for, og jeg er fuldstændig overbevist om, at Miljøstyrelsen arbejder så seriøst og så hurtigt med dette spørgsmål, som det overhovedet lader sig gøre. Jeg er ikke vidende om, at der er kastet nyt grus i maskineriet, og jeg må i hvert fald sige: Der er ikke noget grus, der er havnet på mit rimelig ringe skrivebord.

Hjortnæs (S):

Det, der kalder mig frem igen, er nogle formuleringer, som ministeren her anvendte, og som kunne give mig det indtryk, at hun måske ikke skønner, at dette miljøproblem er så alvorligt. Det forstår jeg ikke. Det er for mig at se et kolossalt alvorligt miljøproblem. Når adskillige kilometer åstrækninger ligger hen som tørt åløb i sommerhalvåret, er det et alvorligt problem.

Når vi har en forurening af det omfang, som vi faktisk har, og der foreligger adskillige målinger på det, så er det da et alvorligt problem. Og når formanden for miljøudvalget i Vejle Amt kan sige til Jyllands-Posten den 3. november: Vi står i en grotesk situation. Halvdelen af de 130 dambrug er ikke godkendt, og vi kan ikke komme efter dem, fordi der ingen klare regler er på området – jamen så er det da en alvorlig situation, fru minister!

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Det er rigtigt, at det er et alvorligt miljømæssigt problem; det, jeg bare antydede, var, at det måske ikke var mere alvorligt end så mange andre problemer. Og hvis man kigger på dambrugsforureningen i forhold til den øvrige forurening med kvælstof og fosfor, vil man se, at det er et marginalt bidrag, der kommer derfra, i forhold til bidragene i øvrigt af forureningsmæssig art på dette område.

Noget andet er, at det lokalt kan være et stort problem, det er jeg enig i, så lokalt og konkret er der, isoleret set, et alvorligt forureningsproblem. Det, jeg blot vil antyde, er, at i den store sammenhæng yder dambruget ikke de helt store forureningsmæssige bidrag, men det betyder naturligvis ikke, at bekendtgørelsen ikke skal færdiggøres og underskrives.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 150

6) Til fiskeriministeren af:

Hjortnæs (S):

»Hvorledes vurderer ministeren det forhold, at højt prioriterede vandløb i store dele af året henligger uden vand, og hvad agter ministeren at foretage for at sikre, at recipientkvalitetsplanerne overholdes, således at der kan genskabes kontinuitet i vore vandløb?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet er foranlediget af, at der siden miljøreformens ikrafttræden i 1974 ikke ses at være skabt miljømæssig afklaring om hele dambrugssektoren. Gennem de seneste 1½ år har der været arbejdet intenst fra Miljøstyrelsens side med færdiggørelsen af en dambrugsbekendtgørelse, der skulle regulere både de forureningsmæssige og de miljømæssige forhold på dambrugene, ligesom der skulle udarbejdes regler til imødegåelse af tørlægning af vandløbene. Til eksempel kan nævnes, at 3 jyske amtskommuner: Vejle, Ribe og Ringkøbing, har lavet et større analysearbejde vedrørende Omme Å. Det konstateres her, at af 68 km vandløb er 25 km tørlagt i sommerhalvåret, fordi dambrugene på denne strækning tager hele vandmængden.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Indledningsvis vil jeg sige, at recipientkvalitetsplanernes overholdelse som bekendt er miljøministerens område. Da forholdene i vandløbene imidlertid har stor betydning for fiskeriet, såvel det rekreative fiskeri som erhvervsfiskeriet og dambrugene, har det også interesse for mig.

Som bekendt har der været arbejdet intenst i Miljøstyrelsen med fastsættelse af regler vedrørende de problemstillinger, spørgeren nævner her i dag.

Et af de problemer, som der arbejdes med, er problemet med vandløb, der kan henligge uden vand i sommerperioden. Jeg synes, at dette problem skal vurderes grundigt, for der er mange love, der spiller ind.

Vandforsyningsloven har f.eks. som udgangspunkt givet dambrugerne en frist til år 2005 med hensyn til indvinding af vand.

Man må også være opmærksom på, at andre forhold end dambrugsdrift kan påvirke vandføringen i vandløbene, bl.a. vandindvinding i øvrigt.

Jeg har selv sat mig grundigt ind i problemerne omkring dambrugene, og jeg kan også oplyse, at jeg følger det op, bl.a. ved besøg på forskellige dambrug i Jylland i morgen.

Hele spørgsmålet om tørlagte vandløb og øvrige problemstillinger er i øjeblikket til forhandling og overvejelse, og jeg vil også gerne sige for mit vedkommende, at jeg planlægger at drøfte spørgsmålene på et møde med miljøministeren.

Hjortnæs (S):

Når jeg har tlladt mig at drage fiskeriministeren ind i problematikken omkring dambrugenes vandindtagning, skyldes det for det første, at fiskeriministeren ikke gerne forsømmer en god lejlighed til at tilkendegive sin positive interesse for at få løst miljøproblemerne, og så er det jo også fiskeriministeren, der har ansvaret for de beløb, der anvendes til udsætning af fiskeyngel. Man må vel have lov til at gå ud fra, at ministeren netop på grund af dette ansvar er stærkt optaget af, om det miljø, som han sætter fiskeyngelen ud i, er et godt miljø, der giver gode livs- og vækstbetingelser for den. Det er sådan set baggrunden for, at jeg har bedt også fiskeriministeren om at møde op her i dag og besvare spørgsmålet om dambrugenes vandindtagning.

[Hjortnæs]

Når ministeren så henviser til miljøministeren og siger: Jeg vil også drøfte sagen med miljøministeren, er jeg lidt overrasket. Hvad skal den drøftelse gå ud på? Ministeren prøver også at berolige mig med, at han skal ud at besøge dambrugsejere i morgen. Jeg gad vide, hvad ministeren lader sig lokke til på denne rundrejse til dambrugerne, der jo i den grad har misbrugt vore vandløb gennem adskillige år, og som har træneret mulighederne for at få gjort noget effektivt ved sagen. Jeg har svært ved at forstå, hvad det er, ministeren skal ud at besigtige, for der foreligger, som ministeren ved, et udkast til bekendtgørelse. Det eneste problem, vi har i øjeblikket, er, at der er nogle, som hele tiden forhindrer, at denne bekendtgørelse bliver skrevet under, og jeg har faktisk fiskeriministeren lidt mistænkt for at være en af dem, der kaster grus i maskinen. Derfor kunne jeg godt have lyst til at stille det supplerende spørgsmål: Den rejse, ministeren nu bebuder at han skal ud på, er det en rejse, der skal bruges til at kaste grus i maskinen, til at få stoppet initiativerne på dette område, til at forhindre miljøministeren i at skrive bekendtgørelsen under? Jeg håber det sandelig ikke.

Knud Lind (FP):

Nu var der jo så mange spørgsmål om, hvad miljøministeren ville gøre for disse udtørrede bække og åer, men jeg går da ud fra, at uanset hvor miljøvenlig ministeren end måtte være, er han formentlig ikke i stand til at hindre tørkeperioder.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg er glad for hr. Hjortnæs' positive udtalelser om mine miljøholdninger. Det er klart, at jeg gør, hvad jeg kan på min plads for at medvirke til, at forureningen bekæmpes af hensyn til fiskeriet og af hensyn til alle i det danske samfund.

Når jeg i morgen vil besøge nogle dambrug i Jylland og også være sammen med bestyrelsen for Dansk Dambrugerforening, hænger det sammen med, at jeg gerne vil være med til i et samarbejde med dambrugerne, ved drøftelser med dambrugerne, at nå frem til løsninger, som tager de tilstrækkelige miljømæssige hensyn, samtidig med at vi når frem til rimelige, afbalancerede regler på området set ud fra forskellige synspunkter.

Der er altså ikke tale om at putte grus i maskineriet eller noget i den stil, der er tale om at høre synspunkterne og drøfte løsningsmuligheder, bl.a. også for at løse de af hr. Hjortnæs rejste miljøproblemer med dambrugerne, som jeg jo har haft løbende kontakt med.

Til hr. Knud Lind vil jeg godt sige, at det er sådan, at Fiskeriministeriet og de landvæsenskommissioner, der har afsagt kendelser hidtil, i administrationen i overensstemmelse med ferskvandsfiskeriloven har lagt hovedvægten på, at vandrefisken kan passere i de måneder i forår og efterår, hvor dette er aktuelt. Desuden har man hele året rundt lagt megen vægt på, at ingen fisk eller fiskeyngel går til grunde i dambruket. Så kan man spørge: Skal der tages videgående hensyn end dette, at vi sikrer passagen? Det er jo det, drøftelsen bl.a. nu drejer sig om.

Hjortnæs (S):

Ministerens svar beroliger mig desværre ikke, jeg vil endda sige tværtimod.

Når ministeren taler om tilstrækkelige miljømæssige hensyn og om rimelige og afbalancerede løsninger, får jeg klart det indtryk, at han står på dambrugsejernes side i den interessekonflikt, de har med det rekreative fiskeri. Jeg synes nok, det er ganske interessant, hvis situationen er den, at den minister, der har ansvaret for udsætning af fiskeyngel, som ikke alene kommer det rekreative fiskeri, men også erhvervsfiskeriet til gode, i interessekonflikten mellem dambrugsejere og det rekreative fiskeri stiller sig på dambrugsejernes side, og det indtryk har jeg klart fået.

Derfor må jeg stille ministeren det supplerende spørgsmål: Erkender ministeren, at der er alvorlige problemer med tørlægning af store åstrækninger? Og erkender ministeren, at denne tørlægning, der finder sted på grund af dambruges vandindtagning, er uacceptabel, og at dette problem skal løses og skal løses hurtigt?

Knud Lind (FP):

Jeg er meget glad for, at fiskeriministeren ønsker at lytte til erhvervet, og jeg håber på et godt resultat af ministerens drøftelser. Må jeg spørge ministeren, om de eventuelt kan indgå i de drøftelser, som regeringen måtte have vedrørende udarbejdelse af den dambrugsbekendtgørelse, som vi har hørt miljøministeren sige

[Knud Lind]

stadig væk er i udkastform og ikke endeligt vedtaget, for det er ret vigtigt for dambrugerne og Fiskeriforeningen, at man ser det ud fra deres synspunkter også; jeg tænker på frivandsklausul og eventuel erstatning for de kendelser, som er afsagt om, at de må benytte vandløbene.

Grove (KF):

Jeg vil gerne spørge fiskeriministeren, om ikke det er rigtigt, at dambrugserhvervet gennem de sidste 4-5 år har investeret kolossalt meget i deres miljøforhold. Er det ikke også rigtigt, at en hel del af de forhold, hr. Hjortnæs hentyder til, måske var som beskrevet for 4-5 år siden, men at dambrugerne nu har rettet betydeligt op på dem og også er klar til at rette yderligere op på dem.

Jeg har indtryk af, at dambrugerne gør et godt stykke arbejde, og at vi samtidig må tage det lidt med ro, så vi ser virkningerne af de miljøforbedringer, der er udført. Er det ikke rigtigt? Det vil altid tage lidt tid, inden man ser resultaterne; det ser vi bl.a. også i forbindelse med vandmiljøplanen.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg kan ganske bekræfte hr. Groves fremstilling. Dambrugsejerne har investeret store midler i miljøforbedrende foranstaltninger, og de er meget interesseret i at medvirke i hele denne proces med miljøforbedringer. Det er jo netop det, jeg taler med dambrugerne om, og som jeg også skal ud at tale med dem om i morgen, og jeg er da glad for, at både hr. Grove og hr. Knud Lind giver udtryk for, at de synes, det er godt, der er en dialog med erhvervet.

Jeg står ikke på nogens side, hr. Hjortnæs. Jeg er fiskeriminister og varetager naturligvis det offentliges interesser i den sag, det her handler om.

Og så vil jeg godt sige vedrørende udsætning af fiskeyngel, som hr. Hjortnæs har nævnt et par gange i forbindelse også med dette spørgsmål, at det er en misforståelse, at jeg lægger op til, at der skal ske en mindre indsats, hvad angår udsætning og fiskepleje i 1989 end i 1988. Jeg arbejder i øjeblikket med en ordning, der snarere vil betyde en større indsats næste år end i år.

Hjortnæs (S):

Jeg kan forsikre ministeren for, at jeg med

stor interesse vil orientere mig i aviser og tidsskrifter, og hvad der ellers måtte fremkomme efter ministerens besøg hos dambrugsejerne i morgen, og så vil jeg konstatere, på hvilken side ministeren har placeret sig.

Men hvis ministerens svar til hr. Grove skulle forstås på den måde, at han gav hr. Grove ret, så bliver jeg nødt til igen at henvise til Jyllands-Posten den 3. november, hvor formanden for miljøudvalget, Erik Rasmussen, siger til bladet, at sidste år foretog Vejle Amt en gennemgang af 86 dambrug, og undersøgelsen viste, at det står dårligt til med miljøet i de mange vandløb og søer. Siden 1984 er forureningen forværret, og 60 pct. af dambrugene forurener nu så meget, at amtet ikke kan opretholde vandkvaliteten. Det er altså stik modsat det, som hr. Grove forsøger at give indtryk af, og jeg håber, ministeren vil bekræfte, at forureningstilstanden omkring dambrugene er langt værre i dag, end den var for bare et par år siden.

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Der er ingen tvivl om, at der er investeret meget store midler i miljøforbedrende foranstaltninger fra dambrugsejernes side i de senere år, men det er muligt, at der skal investeres endnu mere, og jeg henviser til, at hele problemstillingen i øjeblikket bearbejdes i Miljøministeriet, i Miljøstyrelsen. Jeg synes derfor ikke, der er grund til, at hr. Hjortnæs i den grad dramatisere hele situationen, sådan som der er lagt op til. Der arbejdes med problemstillingen, dambrugerne er mere og mere miljøbevidste, og de gør mere og mere selv, så jeg er sikker på, at vi finder en løsning på de problemer, der er.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 143

7) Til forsvarsministeren af:

Jens Thoft (SF):

»Finder ministeren det acceptabelt eller betryggende, at NATO's internationale revisionsstab fra marts 1987 beretter, at det har været umuligt at få en redegørelse for eller at revidere NATO's infrastrukturprogram for så vidt angår et beløb af ca. 20 mia. kr., fordi medlemslandene ikke har fremlagt dokumentation for, hvad pengene er brugt til, og vil ministeren oplyse, hvor mange penge Danmark ikke har kunnet

[Jens Thoft]

eller villet redegøre for i de sidste 5 år, og fremlægge revisionsrapporten fra NATO's internationale revisionsstab for Folketinget?»

Jens Thoft (SF):

Jeg var lidt i tvivl om, hvorvidt forsvarsministeren var draget i krig eller havde fundet andre kamppladser, som var væsentligere end denne her.

Det, mit spørgsmål handler om, er, at det af en rapport fra NATO's revisionsråd i marts 1987 fremgår, at der ved udgangen af 1985 var infrastrukturudgifter på ca. 20 mia. kr., som ikke var revideret. Revisionsrådet fremhævede, at det først og fremmest skyldes medlemslandenes manglende evne og vilje til at lægge deres projekter frem til revision, og rådet konkluderede i øvrigt i sin rapport, at der var behov for et øget antal revisorer.

Pr. 31. december 1986 havde Revisionsrådet revideret 62 pct. af det totale akkumulerede forbrug. Tilsvarende tal var for 1985 64,3 pct., for 1984 60,6 pct. og for 1983 63,6 pct. Jeg synes, det er alarmerende ureviderede tal fra NATO's infrastrukturprogram.

Formanden:

Det er indenrigsministeren, der svarer for forsvarsministeren.

Forsvarsministeren (Thor Pedersen, fg.):

Jeg er ikke bekendt med, som fremført af spørgeren, at NATO's revisionsstab har tilkendegivet, at det har været umuligt at få redegjort for eller revideret NATO-infrastrukturprogrammer for ca. 20 mia. kr.

Forholdet er imidlertid det, at NATO ikke påbegynder revision af et projekt, før anlægget er færdiggjort, og der vil derfor til stadighed være et antal projekter under opførelse, der endnu ikke er underkastet NATO-revision. For så vidt angår de infrastrukturprojekter, der er færdiggjort, er proceduren fra NATO's revision temmelig langvarig og kompliceret.

Alle NATO-projekter er dog samtidig undergivet de nationale myndigheders revision. For danske infrastrukturprojekters vedkommende indsendes materiale fra Forsvarets Bygningstjeneste løbende til Rigsrevisionen på samme måde som ved rent nationale projekter. Når projekterne er fuldført og afleveret, optages de senere på revisionsprogrammer, der udarbej-

des af NATO's revisionsråd og Rigsrevisionen i fællesskab. I Danmark er det Rigsrevisionen, der over for NATO-revisionen fremlægger regnskabsoversigter m.v.

Der er således ikke tale om, at Danmark eller NATO ikke kan eller vil redegøre for forbruget af midler på infrastrukturprogrammet.

Det skal endelig bemærkes, at en række af NATO's revisionsrådsrapporter er klassificeret. Rapporterne indeholder oplysninger om andre medlemslandes forhold og vil derfor ikke uden disses samtykke kunne forelægges i Folketinget.

Jens Thoft (SF):

Så vil jeg spørge den fungerende forsvarsminister, om han agter at indhente dette samtykke, således at rapporterne kan forelægges for Folketinget.

Jeg vil også gerne sige, at jeg er bange for, at den fungerende minister er blevet vildledt af sine embedsmænd, for af dokument nr. 1 fra det norske Storting, vedtaget på Rigsrevisionens møde den 22. august 1988, fremgår det, og jeg citerer:

»Rådet har fremhevet at dette skyldes først og fremst medlemslandenes manglende evne og vilje til å legge frem prosjekter til revisjon.«

Rådet citerer fra den rapport fra marts 1987, som jeg har bedt om at få forelagt.

Det er rigtigt, at det også fremgår af rapporten, at der er forskellige projekter, som er løbende, men det er dog bekymrende, at tallet tilsyneladende til stadighed ligger på cirka 60-65 pct. af de bevilgede og forbrugte beløb, som er revideret. Det er da bekymrende, og det synes jeg burde bekymre den fungerende forsvarsminister, at der ikke er redegjort for et beløb så stort som 20 mia. kr. Det er da bekymrende, at den norske rigsrevision er nødt til at trække disse ting frem i lyset. I Danmark foregår den slags som bekendt ikke. Dér fejles det ind under gulvtæppet.

Forsvarsministeren (Thor Pedersen, fg.):

Jeg må sige til spørgeren, at jeg også er i besiddelse af dokument nr. 1, som er den norske rigsrevisions oplæg til det norske Storting, men jeg vil blot her sige, at jeg ikke er bekendt med, at det ordvalg, som den norske rigsrevision har brugt, fremgår af det NATO-rådsdokument, der refereres til.

[Forsvarsministeren]

Må jeg sige om selve processen for NATO's revision, at den er kompliceret. Der er tale om inspektion og kontrol, og det er et omfattende arbejde, hvor rådet selv har vedtaget at effektivisere og simplificere selve proceduren vedrørende revisionsarbejdet og kontrolarbejdet.

Jens Thoft (SF):

Nu er det jo ikke første gang, der har været problemer med revision af internationale programmer i NATO-regi. Jeg tænker på den meget stærke kritik, som blev rejst af de danske statsrevisorer i forbindelse med revisionen af f.eks. F-16 flyene. Jeg har konstateret, at ministeren ikke bestrider, at den norske rigsrevision har fundet det nødvendigt at gøre det norske Storting opmærksom på, at det af den pågældende rapport fremgår, at det først og fremmest er medlemslandenes manglende evne og vilje til at lægge projekter frem til revision, som gør, at der fortsat er 20 mia. kr., der endnu ikke er redegjort for.

Jeg synes fortsat, at det er bekymrende, at hver eneste gang, Danmark er involveret i disse internationale projekter, bliver der ikke aflagt tilstrækkeligt regnskab for disse projekter, og der er ikke den fornødne kontrol.

Forsvarsministeren (Thor Pedersen, fg.):

Jeg må gentage til spørgeren, at jeg er ikke bekendt med, at der i dokumentet fra marts fra rådsrevisionen bruges eller anvendes et ordvalg, der svarer til det, som den norske rigsrevision anvender. Der er derimod tale om et ønske om effektivisering for at imødegå, at efterslæbet bliver større, end det allerede er, men der er ikke tale om udtryk som manglende vilje eller evne til at løse opgaven.

Jens Thoft (SF):

Vil ministeren bestride, at det på side 59 er den norske rigsrevisions opfattelse, at det er manglende evne og manglende vilje, og at den norske rigsrevision ifølge teksten, som jeg kan forstå ministeren har, angiver, at det fremgår af den rapport, som ministeren lige har fortalt er klassificeret, så vi ikke kan kikke ham i kortene?

Vil ministeren bekræfte, at det er den norske rigsrevisions opfattelse, at sådan forholder det sig?

Forsvarsministeren (Thor Pedersen, fg.):

Jeg vil gerne bekræfte, hvad jeg allerede har sagt, at det fremgår af dokument nr. 1, som jeg selv er i besiddelse af, og som spørgeren refererer til, nemlig den norske rigsrevisions rapport, at man benytter et ordvalg, hvor man taler om manglende evne og vilje til at løse opgaven fra medlemslandenes side, og så gentage, hvad jeg også har sagt, at dette ordvalg er jeg ikke bekendt med fremgår af rapporten af marts 1987 fra NATO-rådet. Der anvendes ikke et sådant ordvalg. Derfor må det stå for den norske rigsrevisions egen regning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 155

8) Til *skatteministeren* af:

Ikast (KF):

»Vil ministeren tage initiativer i EF til at imødegå Vesttysklands forslag om at sætte afgiften op for alle lastvogne, der kører igennem Vesttyskland?«

Skriftlig begrundelse

Jeg anser det vesttyske forslag om en teknisk handelshindring, der ensidigt vil bidrage til at nedsætte afgifterne for tyske vognmænd til stor skade for især danske eksportvognmænd, Afgiften vil være direkte konkurrenceforvriddende.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Lad mig først slå fast i relation til det spørgsmål, som hr. Ikast har stillet om Vesttysklands forslag om at indføre en afgift på lastvogne, der kører igennem Vesttyskland, at det er Kommissionen, der skal påse, at medlemslandene ikke bryder EF-reglerne.

Tyskland har truffet en principiel beslutning om at indføre vejafgifter for lastbilkørsel på de tyske veje fra 1. januar 1990. Ifølge en beslutning i EF fra 1962 skal en medlemsstat, der agter at træffe foranstaltninger, som i væsentlig grad vil kunne gribe ind i gennemførelsen af den fælles transportpolitik, skriftligt underrette Kommissionen om det i god tid og samtidig meddele det til de øvrige medlemsstater. Så vidt jeg er orienteret, har dette endnu ikke været tilfældet i den foreliggende sag.

[Skatteministeren]

EF's transportkommissær, Clinton Davies, har allerede i en pressemeddelelse udtalt, at EF-Kommissionen nøje vil undersøge det tyske forslag om vejafgifter med henblik på at vurdere foreneligheden af dette med de traktatmæssige forpligtelser.

Det forventes i øvrigt, at Kommissionen kommer med en redegørelse om dette spørgsmål på det førstkommande EF-transportministermøde, der finder sted den 8. december.

Jeg har på den baggrund tillid til, at EF-Kommissionen på passende måde vil reagere i denne sag, akkurat som den tidligere har gjort i en tilsvarende belgisk sag.

Ikast (KF):

Set fra et dansk synspunkt kan det blive meget stærkt konkurrenceforvridende, idet det fremgår af de presseudtalelser, der er kommet fra Tyskland, at en del af afgiften skal bruges til at nedsætte afgiften på de tyske vogne. Det vil stille de danske lastvogne i en meget dårlig konkurrencemæssig situation i Europa, idet der nu nogenlunde er balance mellem Danmark og Tyskland. Så vil jeg gerne spørge, om ministeren agter at støtte kommissærens forslag i EF.

Knud Lind (FP):

I forlængelse af det, der er blevet spurgt om, fik jeg det indtryk, at ministeren havde den største tiltro til Transportrådet, sådan tror jeg ministeren benævnte det. Jeg vil godt gå et lille skridt videre og spørge ministeren, om regeringen, ministeren m.v., vil tage dette spørgsmål op i EF. For det kører jo videre, uagtet at man her har udtalt sig om denne konkurrenceforvridning.

Margrete Auken (SF):

Jeg havde håbet, at ministeren i sit svar kunne fortælle, at man nu også fra dansk side er begyndt at interessere sig for afgiftspolitikken som en del af transportpolitikken. Det har flere af de andre lande for længe siden været inde på, idet man gør opmærksom på, at det danske afgiftssystem direkte subsidierer fortrinsvis tunge transportere på vejene, og at det ikke alene er urimeligt i forhold til transitlande som Vesttyskland, at det foregår på den måde. At det faktisk også er ude af trit med den transportpolitik, som man ønsker på nordisk plan, og som

man ønsker, når man snakker transportpolitik mere generelt her, har man hidtil ikke været tilbøjelig til rigtig at ville se i øjnene, hvad vores afgiftspolitik betyder.

Jeg har tidligere fået oplyst, at grunden til, at Danmark havde blokeret det vesttyske forslag som et fælles forslag i en transportpolitisk sammenhæng, var, at man var imod harmoniseringer, men at man var villig til at se konkret på dets substans. Jeg vil gerne høre, om ministeren er indforstået med at se på afgifterne som en del af transportpolitikken. Danmark tjener ingen penge på dette system. Danske vognmænd gør. For Danmark er der ikke nogen fidus i, at vi lader tunge transportere køre subsidierede rundt.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Der er selvfølgelig den lille vanskelighed i dette problem, at det i virkeligheden er et transportministerproblem, mere end det er et skatte- og afgiftsministerproblem, men jeg prøver alligevel at svare på de spørgsmål, der er stillet.

Jeg kan sige til hr. Ikast, at den danske regering er stærkt kritisk over for en sådan eventuel vesttysk beslutning. Som nævnt tages spørgsmålet efter al sandsynlighed op på det kommende EF-transportministermøde, kan jeg svare hr. Knud Lind. I øvrigt kan jeg tilføje, at vi naturligvis meget nøje vil følge den tyske beslutning om vejafgifter. Vi har endnu ikke fået den konkrete forslagstekst, men efter hvad der foreligger oplyst, var tanken, at afgiften foreløbig skulle opkræves indtil udgangen af 1993.

Jeg er tilbøjelig til at vurdere det sådan, at tyskerne med denne beslutning har ønsket at få sat skub i EF-overvejelserne på transportområdet. Jeg vil da gerne sige, at den tyske fremgangsmåde er meget overraskende for den danske regering.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Formanden:**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Stillinger: spm. nr. S 49.

Behnke: spm. nr. S 66 og 104.

[Formanden]

Tommy Dinesen: spm. nr. S 74.
 Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 85 og 86.
 Poulsgaard: spm. nr. S 87.
 Taanquist: spm. nr. S 89.
 Leif Hermann: spm. nr. S 96.
 Jens Thoft: spm. nr. S 97.
 Jytte Andersen: spm. nr. S 98.
 Riishøj: spm. nr. S 99.
 Agerschou: spm. nr. S 101 og 110.
 Søren B. Jørgensen: spm. nr. S 102.
 Margrete Auken: spm. nr. S 103.
 Tove Lindbo Larsen: spm. nr. S 105.
 Kofod-Svendsen: spm. nr. S 106.
 Knud Lind: spm. nr. S 108 og 109.
 Carsten Andersen: spm. nr. S 113.
 Birthe Hansen: spm. nr. S 118.
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 121.
 Kaj Poulsen: spm. nr. S 135.

Spm. nr. S 49

Til *industriministeren* (10/10 88) af:

Stillinger (SF):

»Hvilke regler gælder for betaling for oplysninger fra Aktieselskabs-Registeret?«

Svar (31/10 88):

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»I den anledning skal styrelsen oplyse:

Reglerne for betaling for oplysninger fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er fastsat i 3 bekendtgørelser:

1. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens bekendtgørelse af 27. juni 1988 om Erhvervs- og Sel068bsstyrelsens takster for aktie- og anpartselskaber, der blandt andet bestemmer:

Kapitel 2*Gebyrer for oplysninger og dokumenter*

§ 7. For en fuldstændig udskrift af alle registrerede oplysninger eller for et sammenskrevet resumé betales for hvert selskab 400 kr. For en tegningsudskrift betales for hvert selskab 100 kr.

Stk. 2. For bekræftede kopier af henholdsvis vedtægter og regnskaber betales 200 kr. For bekræftede kopier af anmeldelser betales 125 kr. For bekræftede kopier af andre offentligt til-

gængelige dokumenter betales 10 kr. for hver side, dog mindst 125 kr.

Stk. 3. For ubekræftede kopier af et regnskab betales 125 kr. Ved publikums benyttelse af de i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens eftersynslokale opstillede apparater til kopiering af mikrofotograferede regnskaber betales 6 kr. pr. kopi side eller 90 kr. for hvert aftryk af selskabets regnskaber på mikrofilm.

Stk. 4. For særlige attestationer, erklæringer m.v. samt for alle eller bestemte oplysninger for flere selskaber betales efter regning.

§ 8. For forlods ekspedition af de i § 7 omhandlede ydelser betales et tillægsgebyr på 300 kr.

Kapitel 3*Gebyrer for ekstern tilslutning til og anvendelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-informationssystem*

§ 9. Brugere, der har rådighed over edb-udstyr, der opfylder de af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen opstillede tekniske krav, kan efter indgåelse af tilslutningsaftale med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på de i aftalen fastsatte vilkår og mod betaling af en tilmeldingsafgift på 300 kr. få adgang til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens eksterne informationssystem via telefonnettet (dial up-opkobling).

Stk. 2. Ønskes anden opkoblingsmulighed end nævnt i stk. 1, kan dette eventuelt ske efter særlig aftale med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. For sådan tilslutning betales efter regning.

§ 10. For anvendelse af informationssystemet betales 1 kr. for hvert minut, systemet anvendes. Herudover betales for adgang til enten en samlet sekvens af funktioner eller for adgang til enkelte funktioner som anført i §§ 11-13.

§ 11. For adgang til en samlet sekvens af endeligt registrerede data vedrørende et selskab betales 50 kr. For adgang til samme sekvens med foreløbigt indlagte data i en verserende journalsag betales 50 kr.

§ 12. For anvendelse af navnesøgningsfunktionen eller funktionen vedrørende andre navne betales 10 kr. For hver anvendelse af funktionerne indeholdende navneliste, liste over andre navne eller liste over historiske navne be-

[Industriministeren]

tales 10 kr. for hvert opslag samt 1 kr. pr. side ved bladrng.

§ 13. For anvendelse af funktionen vedrørende et selskabs personkreds betales 35 kr. pr. selskab. For anvendelse af funktionen vedrørende et selskabs tegningsregel betales 10 kr. pr. selskab. For adgang til offentliggjorte Statstidendetekster vedrørende et selskab betales 40 kr. for den første tekst, 30 kr. for den anden tekst, 20 kr. for den tredje tekst og 10 kr. for hver af de følgende tekster. For anvendelse af øvrige funktioner betales 4 kr. pr. funktion for hvert selskab. Dog er anvendelse af menubilleder og hjælpefunktioner gratis.

2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens bekendtgørelse af 27. juni 1988 om Erhvervs- og Selskabsstyrelsens takster for erhvervsdrivende fonde, der bl.a. bestemmer:

Kapitel 2

Gebyrer for dokumenter og oplysninger

§ 6. For en fuldstændig udskrift af alle registrerede oplysninger eller for et sammenskrevet resumé betales for hver fond 400 kr. For en tegningsudskrift betales for hver fond 100 kr.

Stk. 2. For bekræftede kopier af henholdsvis vedtægter og regnskaber betales 200 kr. For bekræftede kopier af anmeldelser betales 125 kr. For bekræftede kopier af andre offentligt tilgængelige dokumenter betales 10 kr. for hver side, dog mindst 125 kr.

Stk. 3. For ubekræftede kopier af et regnskab betales 125 kr. Ved publikums benyttelse af de i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens eftersynslokale opstillede apparater til kopiering af mikrograferede regnskaber betales 6 kr. pr. kopiside eller 90 kr. for hvert aftryk af selskabets regnskaber på mikrofilm.

Stk. 4. For særlige attestationer, erklæringer m.v. samt for alle eller specielle oplysninger for flere fonde betales efter regning.

§ 7. For forlods ekspedition af de i § 6 omhandlede ydelser betales et tillægsgebyr på 300 kr.

Kapitel 3

Gebyrer for ekstern tilslutning og anvendelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-informationssystem

§ 8. Brugere, der har rådighed over edb-udstyr, der opfylder de af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen opstillede tekniske krav, kan efter indgåelse af tilslutningsaftale med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på de i aftalen fastsatte vilkår og mod betaling af en tilmeldingsafgift på 300 kr. få adgang til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens eksterne informationssystem via telefonnettet (dial up-opkobling).

Stk. 2. Ønskes anden opkoblingsmulighed end nævnt i stk. 1, kan dette eventuelt ske efter særlig aftale med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. For en sådan tilslutning betales efter regning.

§ 9. For anvendelse af informationssystemet betales 1 kr. for hvert minut, systemet anvendes. Herudover betales for adgang til enten en samlet sekvens af funktioner eller for adgang til enkelte funktioner som anført i §§ 10-12.

§ 10. For adgang til en samlet sekvens af endeligt registrerede data vedrørende en fond betales 50 kr. For adgang til samme sekvens med foreløbigt indlagte data i en verserende journalsag betales 50 kr.

§ 11. For hver anvendelse af navnesøgningsfunktionen eller funktionen vedrørende andre navne betales 10 kr. For hver anvendelse af funktionerne indeholdende navneliste, liste over andre navne eller liste over historiske navne betales 10 kr. for hvert opslag samt 1 kr. pr. side ved bladrng.

§ 12. For anvendelse af funktionen vedrørende en fonds personkreds betales 35 kr. pr. fond. For anvendelse af funktionen vedrørende en fonds tegningsregel betales 10 kr. pr. fond. For adgang til offentliggjorte Statstidendetekster vedrørende en fond betales 40 kr. for den første tekst, 30 kr. for den anden tekst, 20 kr. for den tredje tekst og 10 kr. for hver af de følgende tekster. For anvendelse af de øvrige funktioner betales 4 kr. pr. funktion for hver fond. Dog er anvendelse af menubilleder og hjælpefunktioner gratis.

3. Industriministeriets bekendtgørelse nr. 814 af 14. december 1987 om Erhvervs- og Selskabsstyrelsens takster for foreninger, der bl.a. bestemmer:

§ 3. For en udskrift af registeret for foreninger betales 75 kr.

Stk. 2. For kopi af en anmeldelse og bilag til denne betales 10 kr. for hver påbegyndt side.

[Industriministeren]

Stk. 3. For kopi af foreningskendetegn betales efter regning.«

Spm. nr. S 66

Til *justitsministeren* (12/10 88) af:

Behnke (FP):

»Er det ministerens hensigt at udvide samarbejdet mellem fremmedpolitiet i de nordiske lande?«

Begrundelse

I Morgenavisen Jyllands-Posten fra den 2. oktober 1988 kunne man læse, at specielt de norske politimyndigheder kunne tænke sig et bedre samarbejde mellem de nordiske fremmedpolitimyndigheder.

Problemet er, at enkelte asylsøgere søger og måske opnår flygtningestatus i flere nordiske lande på samme tid og derved kraftigt kan udnytte bl.a. de sociale systemer.

Det er spørgerens opfattelse, at den type svindel bør imødegås, hvorfor spørgeren gerne vil have ministerens svar på, hvorvidt et udbygget politisamarbejde påtænkes.

Svar (2/11 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der er etableret et nært samarbejde på udlændingeområdet mellem de nordiske lande. Samarbejdet finder sted mellem de ansvarlige ministerier, mellem Direktoratet for Udlændinge og de tilsvarende myndigheder i de øvrige nordiske lande og mellem vore landes politimyndigheder.

I første række finder samarbejdet sted inden for rammerne af Den nordiske Paskontroloverenskomst. Paskontroloverenskomsten forudsætter en løbende udveksling af oplysninger om udlændings spørgsmål af almindelig interesse. Endvidere følger det af overenskomsten, at landene under visse betingelser er forpligtede til at tilbagetage udlændinge, der uden tilladelse er rejst fra et nordisk land til et andet. Samarbejdet finder naturligvis sted inden for de rammer, som det enkelte lands regler om videregivelse af oplysninger giver mulighed for.

Det nordiske samarbejde på dette område tilpasses løbende de aktuelle behov, som måtte opstå for særlig indsats vedrørende specielle spørgsmål.

Spm. nr. S 74

Til *industriministeren* (14/10 88) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvor mange skibe har rederne A. P. Møller og J. Lauritzen fået eller ansøgt om at få ind i Dansk Internationalt Skibsregister, og hvor meget udbetales der af den grund til rederne ved omlægningen af arbejdsgiverafgifterne?«

Begrundelse

De danske skibsredere udtaler for øjeblikket stor optimisme over den fremtidige situation for dansk søfart. Det viser sig bl.a. ved salg af tonnage, ved stigende fragtrater og ved tilmelding til Dansk Internationalt Skibsregister. Men også omlægningen af arbejdsgiverbidraget må vel skæppe i kassen ved tilbageflagning.

Svar (31/10 88):

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Søfartsstyrelsen, der har oplyst, at rederiet A. P. Møller pr. 24. oktober 1988 har fået overført 68 skibe fra Skibsregistret til Dansk Internationalt Skibsregister. Som nyoptagelser er der pr. samme dato registreret en boreplatform og anmeldt et supplyskib. Dette er endnu ikke optaget.

Pr. samme dato har rederiet J. Lauritzen anmeldt 7 skibe til nyoptagelse i Dansk Internationalt Skibsregister. Disse er endnu ikke optaget.

I en indhentet udtalelse fra Skatteministeriet er anført følgende, hvortil jeg henviser:

»Omlægningen af arbejdsgiverafgifterne bestod af flere elementer.

For det første indførtes et nyt arbejdsmarkedsbidrag beregnet af momsgrundlaget. Det er uden betydning for momsgrundlaget, om en reders skibe er registreret i Danmark eller i udlandet.

For det andet ophævedes arbejdsgivernes betaling til en række ordninger (FOK). Herudover får arbejdsgiverne refunderet deres udgifter til ATP samt en fast kompensation for udgifterne til arbejdsskadeforsikring. Endelig blev arbejdsgiverperioden for sygedagpenge nedsat fra 5 til 1 uge.

De ophævede FOK-bidrag blev beregnet af ATP-pligtige medarbejdere. Beskæftigede på skibe indregistreret i Danmark er omfattet af ATP efter følgende regler:

[Industriministeren]

- Danske lønmodtagere samt statsborgere fra Norden og EF.
- Udenlandske lønmodtagere i øvrigt indgår, hvis de er beskæftiget, jf. lov om sømandsskat, og svarer sømandsskat efter denne lov og har haft beskæftigelse på danske skibe i en periode på mindst 12 måneder inden for de sidste 3 år.

Beskæftigede på skibe registreret i udlandet er ikke omfattet af ATP.

Beskæftigede på skibe registreret i Danmark er omfattet af lovpligtig arbejdsskadeforsikring. Forskudspræmien til arbejdsskadeforsikring er ca. 2.000 kr. pr. fuldtidsbeskæftiget. Beskæftigede på skibe indregistreret i udlandet er ikke omfattet af lovpligtig arbejdsskadeforsikring, men rederne har i en del tilfælde frivilligt tegnet forsikring.

Ved overgang fra udenlandsk registrering til dansk registrering påvirkes rederne således ikke af arbejdsmarkedsbidraget. Rederne påføres udgifter til ATP og lovpligtig arbejdsskadeforsikring på i alt godt 3.000 kr. pr. fuldtidsbeskæftiget ATP-ansat, men får refusion og kompensation herfor på i alt 2.966 kr. Den umiddelbare nettoudgift reduceres dog med omkostningerne til frivillig arbejdsskadeforsikring for de ansatte på de tidligere udenlandsk registrerede skibe.

I modsætning til tidligere, hvor rederne blev belastet af arbejdsgiverafgifter af beskæftigede på skibe indregistreret i Danmark, men ikke på skibe indregistreret i udlandet, er der således nu ikke nævneværdig forskel i arbejdsgiverafgifter på beskæftigede på skibe indregistreret i Danmark eller udlandet.«

Spm. nr. S 85

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (18/10 88) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvilke pædagogiske initiativer f.eks. i form af udviklingsarbejder, nordisk samarbejde eller indtægtsdækket virksomhed er i gang på de seminarier, der planlægges sammenlagt eller nedlagt?«

Svar (28/10 88):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

1. Lærerseminarierne:

På lærerseminarierne er der en del mindre forsøgs- og udviklingsarbejder i gang.

Blandt de seminarier, der er foreslået sammenlagt, er der især grund til at fremhæve Jonstrup Statsseminarium, der har gennemført et større udviklingsarbejde med en ændret læreruddannelse. Erfaringerne herfra såvel som fra andre forsøg indgår i læreruddannelsesudvalgets arbejde.

De fleste seminarier har internationale kontakter, herunder også nordiske.

Derimod har kun 2 seminarier i 1988 haft indtægtsdækket virksomhed, nemlig Esbjerg Seminarium (kurser, studiekreds og foredragsrække) og Kolding Seminarium (kurser).

2. Børnehave- og fritidspædagogseminarierne:

Der er ikke nogen forsøgs- og udviklingsarbejder i gang på de seminarier, der er foreslået sammenlagt eller nedlagt. Dansk Fritidshjemsseminarium har ansøgt om tilladelse til et meget omfattende forsøg med linjefagsuddannelse, og Montessoriseminariet har foreslået et mindre udviklingsarbejde om teori/praksissammenkobling. Seminarieet for Fritidspædagoger har fået afslag på ansøgning om en aftenuddannelse, da et sådant forsøg nu er i gang på et andet seminarium (Ballerupseminariet).

Adskillige seminarier har venskabsseminarier i Norden og andre lande og derigennem kontakt gennem studiebesøg m.v. Det gælder antagelig også de seminarier, som overvejes afviklet. For Montessoriseminariet gælder, at det før 1972 var et privatejet kursus (Nordisk Montessori-Kursus), og der er formentlig stadig en faglig kontakt med børnehaver og tidligere elever i de andre nordiske lande.

Hovedparten af børnehave- og fritidspædagogseminarierne har i 1988 haft indtægtsdækket virksomhed, deriblandt også Holte Børnehaveseminarium (foredrag og kurser), Montessoriseminariet (kurser), Seminariet for Fritidspædagoger (kurser) og Kolding Børnehaveseminarium (kurser), men derimod hverken Dansk Fritidshjemsseminarium, Københavns Børnehaveseminarium, Hillerød Børnehaveseminarium, Jydsk Børnehaveseminarium, Jydsk Fritidspædagogoseminarium eller Århus Børnehaveseminarium.

Spm. nr. S 86

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (18/10 88) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvordan vil belægningsgraden/udnyttelsesgraden være på seminarierne efter en gennemførelse af de sammenlægnings- og nedlægningsplaner, der lægges op til i »Skitse til en plan for rationalisering af seminariedriften gennem sammenlægning og flytning af institutioner«?»

Svar (28/10 88):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

1. Lærerseminarierne:

Hvis de i planskitsen foreslåede sammenlægninger gennemføres, vil de forudsatte 64 hold til læreruddannelsen (inkl. studiepladserne fra Det Nødvendige Seminarium) skulle fordeles på 19 seminarier.

Af disse 19 seminarier vil 4 fortsat have toårige hf-kursus tilknyttet, mens 3 seminarier ud over læreruddannelse vil have børnehave- og fritidspædagoguddannelse eller socialpædagoguddannelse. Andre seminarier har stillet deres ledige lokalekapacitet til rådighed for erhvervsuddannelser, sundhedsuddannelser, efter- og videreuddannelser etc.

Alle seminarier vil dog under de nuværende forhold kunne rumme mindst 4 spor af læreruddannelsen svarende til en samlet kapacitet på ca. 85 spor.

Belægningsgraden vil således være ca. 75 pct. svarende til, at optagelsen til læreruddannelsen vil kunne udvides med ca. $\frac{1}{3}$ (20–22 hold) inden for de planlagte rammer.

2. Børnehave- og fritidspædagogseminarierne:

Hvis de i planskitsen foreslåede sammenlægninger gennemføres, vil de forudsatte 70 hold til børnehave- og fritidspædagoguddannelserne skulle fordeles på 21 seminarier.

Af disse 21 seminarier har 1 tillige læreruddannelse og 1 tillige socialpædagoguddannelse.

De fleste seminarier vil kunne rumme 4 spor, nogle flere end 4 spor og enkelte kun 3 spor. Den samlede kapacitet vil udgøre ca. 90 spor.

Belægningsgraden vil således være ca. 80 pct. svarende til, at optagelsen til børnehave- og fritidspædagoguddannelserne vil kunne udvides med ca. $\frac{1}{4}$ (18–20 hold) inden for de planlagte rammer.

Spm. nr. S 87

Til *undervisnings- og forskningsministeren (19/10 88)* af:

Poulsaard (FP):

»Kan ministeren bekræfte en udtalelse af skoledirektør Kai Grymer-Hansen, Fåborg, i B.T. den 19. oktober om, at mange fuldtidsbeskæftigede overlærere kun har 20 timers arbejde på skolen om ugen, og i bekræftende fald, hvad agter ministeren at foretage i den anledning?»

Begrundelse

Vi har jo i mange år oplevet det paradoksale, at lærerforbruget er steget støt i takt med faldende elevtal, hvilket jo har vakt en del undren, men man kan da bedre forstå denne situation, såfremt skoledirektør Kai Grymer-Hansens påstande er rigtige.

I givet fald kan den ansvarlige minister ikke bare sidde med hænderne i skødet, men må se at få gjort noget ved dette problem.

Svar (3/11 88):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

I begrundelsen henvises til, at lærerforbruget i folkeskolen er steget, samtidig med at elevtallet er faldet.

Det stigende lærerforbrug har bl.a. sammenhæng med de gennemførte generelle arbejdstidsnedsættelser.

Den seneste arbejdstidsnedsættelse har medført, at folkeskolelærernes pligtige ugentlige undervisningstimetal er fastsat til 25,65. Det kan derfor ikke udelukkes, at lærere, som har timerreduktion – f.eks. for opgaverrettelse på visse klassetrin, specialundervisning, undervisning i særlige fag og lignende – kan opnå fuldt pligtigt timetal ved at læse 20 ugentlige timer.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at Undervisnings- og Forskningsministeriet og Kommunernes Landsforening i meget nær fremtid vil optage drøftelser med Lærernes Centralorganisation med henblik på gennemførelse af en reform af de gældende tjenestetidsregler i folkeskolen.

Mit udgangspunkt for disse drøftelser er, at lærerne som alle andre opholder sig 38 timer på deres arbejdsplads.

Spm. nr. S 89

Til *arbejdsministeren* (19/10 88) af:

Taanquist (S):

»På hvilken måde ønsker ministeren at styrke det lokale forebyggende arbejde i forbindelse med arbejdsmiljø og arbejdsskader?«

Begrundelse

De besparelser, som den borgerlige regering har bebudet, synes også at ville gå ud over de forebyggende tiltag, der allerede eksisterer inden for arbejdsmiljøområdet.

Ministeren har tidligere erklæret sig enig i, at der også lokalt må ske en styrkelse af det forebyggende arbejde. Det er vanskeligt at se, hvorledes dette kan lade sig gøre uden at tilføre forøgede ressourcer til netop de forebyggende områder.

Svar (28/10 88):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Der har igennem de senere været år arbejdet målrettet med at styrke det lokale forebyggende arbejde i forbindelse med arbejdsmiljøskader. Det er bl.a. sket via stigning i Arbejdstilsynets produktivitet, udbygning af bedriftssundhedstjenesten og en øget arbejdsmiljøaktivitet i virksomhederne og de faglige organisationer.

Udgangspunktet for det målrettede arbejde har været et forventes fortsat at være den opfattelse, at arbejdsmiljøets rolle vil være dobbelt. For det første vil der fortsat være behov for at fokusere på arbejdsmiljøproblemer som følge af kemiske påvirkninger, ergonomiske forhold og støj og på at forebygge alvorlige ulykker og dødsulykker.

I den private sektor forventes en stigende interesse for forurenende virksomheder, specielt risikovirksomheder, bl.a. som følge af en øget kobling imellem miljø- og arbejdsmiljøforhold. Herudover – bl.a. på grund af, at anmeldeshypigheden stiger – forventes en vis fortsat vækst i antallet af anmeldte arbejdsskader, især arbejdsbetingede lidelser.

På den anden side må arbejdsmiljøforholdenes betydning for virksomhedernes drift og konkurrenceevne forventes at tiltage. I de virksomheder og brancher, som indfører og udvikler nye produktionsformer og ny teknologi, vil samspillet mellem arbejdskraften og den æn-

drede produktion rejse nye krav til arbejdsmiljøindsatsen. Også i forbindelse med den traditionelle produktion vil arbejdsmiljøet indtage en central rolle i strategien for bedre miljø- og konkurrenceevne i kraft af de tekniske og personaleøkonomiske fordele, arbejdsmiljøforbedringen kan afstedkomme.

De senere års tendens til øget bevidsthed om arbejdsmiljøet forventes at fortsætte og resultere i en øget arbejdsmiljøaktivitet på virksomhederne, i organisationerne m.v. Denne udvikling medfører stigende krav til arbejdsmiljøapparatet som helhed, det vil sige til virksomhederne/sikkerhedsorganisationerne, til bedriftssundhedstjenesterne, til branchesikkerhedsrådene og til Arbejdstilsynet.

På den anden side er netop en øget arbejdsmiljøbevidsthed en nødvendig forudsætning for en indsatsstrategi, hvorefter arbejdsmiljøproblemerne i langt højere grad, end det er tilfældet i dag, kan løses decentralt, det vil sige af virksomhederne selv. I den forbindelse vil tilsynets rolle som igangsætter og arbejdsmiljøfagligt bagland for det øvrige arbejdsmiljøapparat få øget vægt og stille krav om udbyggede samarbejdsrutiner og -strukturer.

Arbejdstilsynets forebyggende arbejde vil fortsat være koncentreret om de alvorligste arbejdsmiljøproblemer. I de kommende år vil der blive gennemført landsdækkende kampagner mod langtidsskadende stoffer samt dødsulykker og andre alvorlige ulykker. Herudover gennemføres en lang række lokale kampagner rettet mod specifikke arbejdsmiljøproblemer og brancheområder. Fælles for disse kampagner er,

- at de i videst muligt omfang tilrettelægges i samarbejde med de øvrige aktører i arbejdsmiljøapparatet og derved sikres en betydelig gennemslagskraft,
- at de i stadig større udstrækning sigter på at sætte virksomhederne og sikkerhedsorganisationerne i stand til at forebygge arbejdsmiljøskader,
- at de bygger på ensartethed og konsekvens i kontrol- og vejledningsfunktionens udøvelse.

Endvidere arbejdes på at igangsætte systematiske forebyggende arbejdsmiljøindsatser inden for udvalgte brancheområder. Denne indsatsform bygger på tilbundsgående kortlægning af samtlige arbejdsmiljøproblemer inden

[Arbejdsministeren]

for brancheområderne. Med udgangspunkt i kortlægningerne gennemfører virksomhederne, bedriftssundhedstjenesterne og de faglige organisationer i samarbejde med Arbejdstilsynet systematiske forebyggende indsatser mod brancheområdernes arbejdsmiljøproblemer.

Som vigtige elementer i styrkelsen af det lokale forebyggende arbejde kan også fremhæves den igangværende udbygning af bedriftssundhedstjenesten.

Herudover forventes de igangværende lokale bestræbelser på at styrke koordineringen mellem Arbejdstilsynet, bedriftssundhedstjenesten og de arbejdsmedicinske enheder at resultere i en styrkelse af det lokale forebyggende arbejde, ligesom de senere års bestræbelser fra Arbejdstilsynets side på at få etableret en tættere dialog med de lokale faglige organisationer også vil stimulere det lokale forebyggende arbejde.

Endelig kan nævnes, at der nu og fremover vil blive arbejdet med styrkelse af Arbejdstilsynskredsens faglige grundlag, bl.a. via målrettet uddannelse og en kraftig edb-udbygning, som giver Arbejdstilsynskredsene direkte adgang til en lang række arbejdsmiljødata. Den faglige oprustning bevirker, at Arbejdstilsynskredsene i stadig større udstrækning kan fungere som igangsættere og arbejdsmiljøfagligt bagland for det øvrige arbejdsmiljøapparat og derved medvirke til en fortsat styrkelse af det lokale forebyggende arbejdsmiljøarbejde.

Spm. nr. S 96

Til *justitsministeren* (21/10 88) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvornår og i hvilket omfang der er indkøbt sikkerhedsdragter til politiet med henblik på udøvelse af kontrol- og reguleringsopgaver ved uheld med kemiske stoffer?«

Begrundelse

Ifølge dagbladet *Det fri Aktuelt* for den 20. oktober 1988 har ministeren i 1983 givet tilsagn om forbedringer af politiets sikkerhedsudstyr ved indkøb af de nødvendige beskyttelsesdragter. Dette tilsagn er ifølge avisen gentaget i 1985, hvor ministeren over for Folketinget har oplyst, at der findes egnede dragter såvel på det danske som på det udenlandske marked.

Svar (28/10 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Rigspolitietschefen har i anledning af det stillede spørgsmål oplyst, at der i en længere periode har været undersøgt en række spørgsmål vedrørende anskaffelse af beskyttelsesdragter til politiet. Overvejelserne har dels været af principiel karakter i forbindelse med afgrænsning af politiets arbejdsopgaver i forhold til andre myndigheder, dels af mere teknisk karakter.

Det kan i den forbindelse oplyses, at politiets opgaver i forbindelse med uheld med farlige stoffer er at forestå koordinering, evakuering og afspærring, medens politiet ikke har til opgave at udføre egentlige redningsaktioner eller at tage del i bekæmpelsen af sådanne ulykker.

De foreløbige overvejelser har på denne baggrund, bl.a. efter drøftelser med politiets personaleorganisationer, resulteret i, at der ikke skønnes at være behov for anskaffelse af særlige beskyttelsesdragter til ansatte i politiet til brug i forbindelse med gift- og kemikalieulykker.

Med henblik på at sikre politipersonalet bedst muligt i forbindelse med udførelsen af de politimæssige opgaver ved sådanne ulykker er der dog siden 1986 til brug for samtlige politikredse anskaffet beskyttelsesmasker med filtre, der yder beskyttelse mod alle almindeligt forekommende kemikalier og giftgasser.

Spm. nr. S 97

Til *skatteministeren* (21/10 88) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren på baggrund af SD-afgørelsen af 7. juli 1988 overveje at indføre en ordning, således at mindre erhvervsdrivende hvert kvartal kan modregne en fjerdedel af bundfradraget i afregningen af arbejdsmarkedsbidraget?«

Begrundelse

Ministerens valgte fremgangsmåde for udbetaling af det bundfradrag, som mindre erhvervsdrivende har i afregningen af AMBI, er meget uhensigtsmæssig. I virkeligheden tvinges de mindre erhvervsdrivende til en tvangsopsparing på indtil 3.000 kr. for året 1988, da tilbagebetalingen af bundfradraget først sker i marts-april 1989. Denne fremgangsmåde fore-

[Jens Thoft]

kommer i sig selv særdeles bureaukratisk. Men efter at Statsskattedirektoratet har fastslået, at bundfradraget på indtil 3.000 kr., der altså først udbetales i 1989, allerede er skattepligtigt i året 1988, forekommer ordningen helt urimelig.

Jeg skal derfor anmode ministeren om enten at lade beskatningsåret følge udbetalingsåret eller også give de erhvervsdrivende mulighed for fremover selv at modregne bundfradraget i den kvartalsvise indbetaling. Jeg er opmærksom på, at regeringen overvejer ændringer af reglerne om arbejdsmarkedsbidraget, men disse løser ikke uretfærdighederne for 1988.

Svar (2/11 88):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Efter reglerne i lov om arbejdsmarkedsbidrag ydes der personligt ejede virksomheder med et årligt bidragsgrundlag på mellem 0 og 500.000 kr. et årligt fradrag i bidraget på 3.000 kr., hvis virksomheden ikke har ansatte. Hvis virksomheden har mindre end to fuldtidsbeskæftigede ansatte, reduceres fradraget med et beløb svarende til 1.500 ganget med antallet af fuldtidsbeskæftigede ansatte i virksomheden.

Statsskattedirektoratets afgørelse af 7. juli 1988, som er offentliggjort i Skat nr. 10, oktober 1988, side 615, angår spørgsmålet om den skattemæssige behandling af arbejdsmarkedsbidrag.

Det fremgår af afgørelsen, at det er Statsskattedirektoratets opfattelse, at det bundfradrag, der ydes til personligt ejede virksomheder med et bidragsgrundlag på mellem 0 og 500.000 kr. årligt og med mindre end to fuldtidsbeskæftigede ansatte, er skattepligtig indkomst for virksomheden efter statsskattelovens § 4. Det fremgår endvidere af afgørelsen, at bundfradraget skal indtægtsføres ved udgangen af kalenderåret.

Spørgeren foreslår, at beskatningen af bundfradraget udskydes til udbetalingsåret, eller at der gives de erhvervsdrivende mulighed for fremover selv at modregne bundfradraget i den kvartalsvise indbetaling.

Da bundfradraget er knyttet til arbejdsmarkedsbidraget og virksomheden erhverver endelig ret til fradraget ved udgangen af kalenderåret, har Statsskattedirektoratet ment, at fradraget skal indtægtsføres på dette tidspunkt.

Jeg kan oplyse, at regeringen vil fremsætte lovforslag om ændring af loven om arbejds-

markedsbidrag, hvorefter de mindre erhvervsdrivende hvert kvartal kan modregne en fjerdedel af bundfradraget i afregningen af arbejdsmarkedsbidraget, således som det er foreslået af den arbejdsgruppe, som jeg nedsatte i juni måned.

Spm. nr. S 98

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (24/10 88) af:

Jytte Andersen (S):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at Center for Småbørnsforskning kan etableres så hurtigt som muligt, og hvordan vil ministeren sikre, at centrets arbejde får et bredt virkefelt inden for børneområdet såvel tværfagligt som ved involvering af allerede eksisterende børneforskningssmiljøer f.eks. på Københavns Universitet?«

Begrundelse

Siden småbørnsinitiativet blev nedlagt den 31. december 1986, har børneforskningens placering ikke været afklaret, men udgjort en underprioriteret del af den øvrige forskning.

Undervisningsministeriets Nyhedsbrev nr. 10 af 11. maj 1987 bebuder centrets etablering, og at de nødvendige økonomiske midler er afsat.

I undervisnings- og forskningsministerens svar til Folketinget den 22. februar 1988 oplystes, at arbejdet med centrets etablering var igangsat.

Det virker derfor uforståeligt, at centrets virkeområde, placering og kompetence endnu ikke er klarlagt.

Svar (1/11 88):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

I min besvarelse af Jytte Andersens spørgsmål nr. S 638 af 22. februar 1988 redegjorde jeg for det igangværende arbejde med etablering af Center for Småbørnsforskning.

Som det fremgik af mit svar, skulle Danmarks Lærerhøjskoles forslag om oprettelse af et institut for småbørnspædagogik, som skal indgå i centret, sendes til høring i de relevante rådgivende organer. Denne høring er nu afsluttet, og den endelige udformning af retningslin-

[Undervisnings- og forskningsministeren]

jerne for centret drøftes i den kommende uge med Danmarks Lærerhøjskole. Retningslinjerne udformes således, at andre institutioner, hvor der foregår børneforskning, i første række Danmarks Pædagogiske Institut og Københavns Universitet, involveres i centret.

Jeg forventer, at Undervisnings- og Forskningsministeriet kan give den endelige godkendelse af oprettelsen af centret inden for den kommende måned.

Spm. nr. S 99

Til trafik- og kommunikationsministeren (24/10 88) af:

Riishøj (SF):

»I hvilket omfang køber DSB, herunder selskaber under DSB, energiprodukter (benzin og olie m.v.) fra selskabet Shell?«

Begrundelse

Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, i hvilket omfang selskaber under DSB (jernbaner, færgetselskaber etc.) foretager deres indkøb hos Shell.

Desuden ønskes oplyst – dersom sådanne indkøb foretages – mængder og priser, og hvorvidt kontrakterne er opsigelige.

Svar (2/11 88):

Trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

DSB og det helejede datterselskab Dampskibsselskabet Øresund A/S får intet brændstof leveret fra A/S Dansk Shell. Forbruget af olieprodukter til fremdrift af tog og færger samt rute- og lastbiler er siden 1977 leveret af selskabet Dansk Statoil A/S (tidligere Dansk Esso).

Afgørelsen om at lægge DSB's brændstofindkøb hos ovennævnte leverandør er alene sket ud fra kommercielle hensyn.

Spm. nr. S 101

Til socialministeren (24/10 88) af:

Agerschou (SF):

»Agter ministeren at foretage sig et eller andet, som forhindrer, at boligspekulanter indirekte udnytter det sociale system?«

Begrundelse

Af Ekstra Bladet den 16. oktober 1988 fremgik det, at socialforvaltningen i Københavns Kommune dækker en husleje på 1.100 kr. pr. måned for et værelse på 12 kvadratmeter i en forfalden ejendom.

Lejernes LO i København mener, at den pågældende husleje burde ned under det halve, og henviser til, at man har ført en halv snes sager for andre beboere i ejendommen og i alle tilfælde har fået nedsat huslejen drastisk. Der er altså tale om, at en boligspekulant indirekte udnytter det sociale system.

Efter Lejernes LO's vurdering finder kommunerne sig alt for ofte i urimelige og ulovlige huslejeopkrævninger, så der er tale om et generelt problem.

Svar (2/11 88):

Socialministeren (Aase Olesen):

Baggrunden for spørgsmålet er en artikel i Ekstra Bladet den 16. oktober 1988, hvoraf det fremgik, at Københavns Kommune yder kontanthjælp til dækning af en husleje på 1.100 kr. for et værelse på 12 kvadratmeter i en forfalden ejendom. Lejernes LO i København mener, at den pågældende husleje burde ned under det halve, og henviser til, at man har ført en halv snes sager for andre beboere i ejendommen og i alle tilfælde har fået nedsat huslejen drastisk.

Efter bistandslovens § 37 ydes der som en del af kontanthjælpen et boligtillæg til dækning af kontanthjælpsmodtagerens faktiske husleje efter fradrag af eventuelle tilskud.

Det fremgår af § 37, stk. 3, at hvis boligudgiften efter en samlet bedømmelse af familiens størrelse og forhold i øvrigt skønnes at være for høj og der kan fremskaffes en rimelig og billigere bolig, udgør udgifterne til denne grundlaget for boligtillægget.

Bistandslovens § 28 handler om det sociale udvalgs vejledende og rådgivende virksomhed.

Udvalget har pligt til at rette tilbud om vejledning og rådgivning til enhver, som må antages at trænge hertil.

En socialforvaltning, der bliver bekendt med, at en kontanthjælpsmodtager betaler en helt urimelig husleje, må derfor enten undersøge muligheden for fremskaffelse af en rimelig og billigere bolig eller vejlede den pågældende om muligheden for at klage over lejen efter reg-

[Socialministeren]

lerne i boliglovgivningen, der hører under Boligministeriets område.

Det er således den enkelte socialforvaltning, der i givet fald skal gribe ind, og jeg agter på denne baggrund ikke at foretage videre.

Spm. nr. S 102

Til *arbejdsministeren* (24/10 88) af:

Søren B. Jørgensen (S):

»Vil ministeren be- eller afkræfte, om han har nedlagt forbud mod, at de lokale AF-sekretariater gennemfører konsekvensberegninger og analyser over de administrative krav, der knytter sig til arbejdstilbudslovens nye indhold og funktion?«

Begrundelse

Det vil være overordentlig urovækkende, hvis ministeren i bekræftende fald forsinker den forberedelse af arbejdstilbudslovens funktion, som er så utrolig vigtig. Der er tale om nye opgaver, arbejdsformidlingen skal påtage sig – og om en omfattende nødvendig planlægningsindsats og koordination i forhold til de lokale uddannelsesmæssige kræfter. Det haster derfor med at komme i gang så snart som overhovedet muligt.

Derfor bør ministeren iværksætte de administrative forberedelser så hurtigt som muligt.

Svar (2/11 88):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg kan naturligvis afkræfte det stillede spørgsmål, men sige, at jeg har en række synspunkter omkring den administrative opfølgning af revisionen af arbejdstilbudsloven.

Forliget mellem regeringen og Socialdemokratiet om en forstærket indsats mod langvarig ledighed indebærer, at arbejdsformidlingen på en række områder må omlægge og justere den hidtidige indsats i relation til de ledige.

Jeg er derfor helt enig med spørgeren i, at arbejdet med at forberede lovrevisionen er utrolig vigtigt.

Derfor har jeg også for længst bedt mit system sætte forberedelserne i gang. Efter min opfattelse skal den administrative opfølgning af forliget koncentreret om en afklaring af, hvordan arbejdsformidlingen løser sine opgaver, herunder samarbejdet med øvrige lokale

institutioner, frem for at anvende tid på at foretage beregninger af ressourceforbrug m.v. på et tidspunkt, hvor mange detaljer i den administrative gennemførelse endnu ikke er fastlagt.

På arbejdsformidlingsområdet som på andre områder af den offentlige administration sker der en stadig tilpasning af opgaverne. Denne tilpasning kan naturligvis starte i arbejdsformidlingen selv, men den kan også starte ved, at Folketinget beslutter sig til, at en opgave skal løses på en anden måde. Sådanne opstillinger og tilpasninger er en naturlig del af enhver offentlig administration og bør naturligvis indgå i den almindelige prioritering, der løbende bør finde sted. Hvis ændringer i de offentlige opgaver altid betyder udvidelse af de offentlige udgifter og udvidelse af antal ansatte, vil det ikke være muligt at fastholde en ansvarlig offentlig udgiftspolitik.

I den konkrete sag har jeg skønnet, at de ændringer, der ligger i arbejdstilbudsloven, er en del af det samlede grundlag, arbejdsformidlingen har, når der skal tages stilling til, hvorledes arbejdsformidlingens FFL-89-ressourcer skal fordeles på opgaverne.

Spm. nr. S 103

Til *miljøministeren* (25/10 88) af:

Margrete Auken (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om forhandlingerne om en global konvention vedrørende grænseoverskridende transport af farligt affald under UNEP, og kan ministeren oplyse, om den danske og nordiske forhandlingslinje vil være at stå fast på, at industrilande får forbud mod at eksportere affald til udviklingslande?«

Begrundelse

Af Nordisk Ministerråds forslag til et nordisk miljøprogram (5. oktober 1988) fremgår det (side 28), at de »nordiska länderna skal arbeta för internationella avtal som reglerar export av miljöfarligt avfall«, og at de »nordiska länderna bör verka för att miljöfarligt avfall i första hand tas omhand i det egna landet.«

Forslaget skal behandles på den ekstraordinære session i Helsingør den 16. november 1988.

Fra den 7. november 1988 skal UNEP's arbejdsgruppe vedrørende en konvention om grænseoverskridende transport af miljøfarligt

[Margrete Auken]

affald mødes i Genève for at fortsætte forhandlingerne om konventionsudkastene.

Ministeren har tidligere givet udtryk for, at al transport af affald fra industrilande til udviklingslande bør forbydes. Denne holdning synes at være mere ambitiøs end den, der fremgår af Nordisk Ministerråds forslag til et miljøprogram.

Svar (2/11 88):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Forhandlingerne i UNEP om en global konvention vedrørende grænseoverskridende transport af farligt affald tager i overensstemmelse med mandatet fra styrelsesrådet og FN's generalforsamling sigte på at fastsætte internationale bestemmelser, som kan sikre, at der opnås større gennemskuelighed og effektivitet i procedurerne for grænseoverskridende overførsel af farligt affald.

I dette øjemed er der i konventionsudkastet fastsat en ordning med anmeldelse af og kontrol med import og eksport af farligt affald samt videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem de kontraherende parter. Ordningen skal sikre, at farligt affald kun transporteres, når modtagerlandets samtykke foreligger, og kun, når der foreligger dokumentation for, at affaldet kan bortskaffes i modtagerlandet på en miljømæssigt forsvarlig måde.

Konventionsudkastet indeholder derimod ikke noget egentligt forbud mod transport af affald til udviklingslande. Det skyldes bl.a., at udkastet er udtryk for den holdning, at spørgsmålet om, hvorvidt affald skal transporteres eller ej, bør afgøres af modtagerlandets myndigheder, og at et egentlig forbud indebærer en forøget risiko for illegale transporter.

Et forbud er derfor uaktuelt i UNEP-forhandlingerne. Bestræbelserne går i stedet ud på at nå til en endelig aftale om så effektiv en kontrolordning som muligt. Forhandlingerne er langt fremme og vil blive videreført på mødet den 7. november 1988 i Genève.

Eventuelle forslag om forbud i UNEP-forhandlingerne vil kunne blokere for eller skabe forsinkelser i aftalens færdigforhandling.

Den danske og nordiske forhandlingslinier, som det fremgår af Nordisk Ministerråds forslag til nordisk miljøprogram, at arbejde for internationale aftaler, som regulerer eksport af miljøfarligt affald, og at arbejde for, at miljøfar-

ligt affald først og fremmest behandles og bortskaffes i eget land.

Denne holdning vil således blive opretholdt fra dansk side i de kommende forhandlinger i UNEP's arbejdsgruppe på mødet den 7. november 1988 i Genève og forventes også opretholdt af de øvrige nordiske lande.

Spm. nr. S 104

Til *udenrigsministeren* (25/10 88) af:

Behnke (FP):

»Vil udenrigsministeren redegøre for, hvilke regler ministeriet anvender, når der træffes afgørelse om, hvorvidt en person med sydafrikansk statsborgerskab kan opnå visum til Danmark?«

Begrundelse

Udenrigsministeriet har senest i forbindelse med et arrangement, der afvikles af Det Sydafrikanske Selskab, nægtet visum til en række deltagere fra Sydafrika, der skulle deltage i konferencen. Spørgeren er vidende om, at andre sydafrikanske statsborgere har opnået visum til Danmark, bl.a. flere ANC-repræsentanter.

Spørgsmålet er så, hvilke kriterier ministeriet lægger til grund for en tildeling af visum/turistvisum til sydafrikanske statsborgere.

For spørgeren kan der være flere muligheder:

Ministeriet er på det seneste holdt helt op med at give visum til disse statsborgere, eller ministeriet foretager en vurdering af hver enkelt person og giver kun visum til dem, der måtte være i overensstemmelse med dansk Sydafrikapolitik.

Hvis sidste mulighed gælder, vil spørgeren gerne have oplyst, hvordan ministeriet opnår kendskab til, hvilken holdning disse statsborgere har til ANC, før deres afrejse fra Sydafrika.

Svar (1/11 88):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Grundlaget for Udenrigsministeriets behandling af visumansøgninger fra sydafrikanske statsborgere er fællesnordiske retningslinier, der er baseret på det nordiske handlingsprogram mod apartheid. Dette er senest blevet re-

[Udenrigsministeren]

videret i marts 1988 på det nordiske udenrigsministermøde i Tromsø.

Ifølge disse retningslinier afslås visum bl.a. til »deltagere i møder, konferencer, kongresser og lignende arrangementer, medmindre mødet arrangeres af eller for mellemstatslige organisationer, hvor universalitetsprincippet bør gælde.« Der kan dog udstedes visum til »personer, der klart fremstår som modstandere af apartheid.«

Vejledende ved afgørelsen af, om visumansøgere fra Sydafrika kan betegnes som *klare* modstandere af apartheid, er ansøgerens eventuelle tilknytning til en af de mange antiapartheidorganisationer, der har fået forbud imod politisk aktivitet i Sydafrika. Den konkrete behandling af visumansøgninger tager sit udgangspunkt i de oplysninger, visumansøgeren selv meddeler, samt oplysninger fra andre kilder, herunder nordiske.

Spm. nr. S 105

Til *kirkeministeren* (25/10 88) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Er ministeren indstillet på at foreslå at ændre lov om menighedsråd, således at antallet af embedsmænd – præster – i et menighedsråd ikke kan danne flertal sammen med et mindretal af folkevalgte menighedsrådsmedlemmer?«

Begrundelse

En konkret sag – opførelse af en ny kirke – kan blive afgjort ved, at fire præster, der er medlem af et menighedsråd – som bekendt med stemmeret – stemmer sammen med et mindretal af folkevalgte menighedsrådsmedlemmer og danner flertallet.

Bestemmelsen om fire præsters deltagelse i menighedsrådet har hjemmel i lov om menighedsråd. Ved behandlingen af loven i Folketinget blev det diskuteret, om præster skulle deltage i menighedsrådsarbejdet uden stemmeret eller være medlemmer på lige fod med de folkevalgte med stemmeret.

Resultatet blev som angivet i loven: med stemmeret.

Jeg tvivler stærkt på, om intentionerne har været, at det nærdemokrati, der ligger i loven, skulle kunne undergraves.

Spørgsmålet, om antallet af stemmeberettigede embedsmænd skal begrænses, er opstået i forbindelse med et konkret eksempel i Struer.

Svar (1/11 88):

Kirkeministeren (Torben Rechendorff):

Jeg forstår spørgsmålet således, at det drejer sig om en overvejelse af, om præsterne som fødte medlemmer af menighedsråd overhovedet skal have stemmeret.

Som omtalt i begrundelsen for spørgsmålet har der tidligere været forelagt Folketinget et forslag til ændring af lov om menighedsråd, således at kun de valgte medlemmer skulle have stemmeret. Lovforslaget blev fremsat i Folketinget den 30. november 1972 af kirkeministeren (Dorte Bennedsen), og bemærkningerne til den pågældende bestemmelse i lovforslaget var affattet således:

»For at sikre, at de valgte menighedsrådsmedlemmer har den reelle afgørelse i de anliggender, der er henlagt under menighedsrådernes kompetence, er det fundet påkrævet ved en tilføjelse til § 15, stk. 2, at indføje en bestemmelse om, at kun de valgte medlemmer er stemmeberettigede. I medfør af bestemmelsen i § 2, stk. 1, bevarer præsterne deres medlemskab af menighedsrådene og dermed ret og pligt til at deltage i rådets forhandlinger. Der sikres derved de folkevalgte repræsentanter en sagkyndig bistand, der vil være af betydning ved løsningen af mange af de opgaver, der er henlagt til menighedsrådene. Omvendt vil præsterne gennem det fortsatte medlemskab bevare indseendet med de sager, der behandles i menighedsrådet, og vil kunne give deres mening til kende, forinden en sag sættes under afstemning.«

Forslaget blev ikke vedtaget af Folketinget, som heller ikke tiltrådte ministerens forslag om, at præster ikke skulle kunne vælges til formand eller næstformand for menighedsrådet. Derimod blev det ved loven (lov nr. 224 af 26. april 1973) bestemt, at præster ikke skulle være stemmeberettigede ved valg af formand og næstformand.

Forud for vedtagelsen af lov nr. 221 af 16. maj 1984 om menighedsråd blev det på ny i Folketinget drøftet, om præster skulle kunne vælges til formand/næstformand i menighedsrådet, men der var flertal for det synspunkt, at det måtte overlades til menighedsrådet selv at afgøre, om man ønskede at vælge en præst til disse funktioner, når det kun var de valgte medlemmer af menighedsrådet, der deltog i afstemningen herom.

[Kirkeministeren]

Retstilstanden er herefter den, at præster er fødte medlemmer af menighedsrådet med stemmeret i alle sager, dog ikke i sager om valg af præst(er) i pastoratet, ved valg af formand/næstformand i menighedsrådet og i sager vedrørende præsteboliger eller vedrørende en anden præst i pastoratet.

Der er igennem de seneste år adskillige gange rejst spørgsmål om hensigtsmæssigheden af præsters og kirkefunktionærers medlemskab af menighedsråd, og jeg er indstillet på at tage begge disse emner op til overvejelse. Men det vil næppe være muligt eller rimeligt at ændre den hidtidige retstilstand i en løbende funktionsperiode for menighedsråd, så eventuelle ændringer vil først kunne gennemføres med virkning fra næste ordinære menighedsrådsvalg i 1992.

Spm. nr. S 106

Til *justitsministeren* (25/10 88) af:

Kofod-Svendsen (KRF):

»Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig med hensyn til at konfrontere ungdomskriminelle med deres ofre, sådan som det er sket i et norsk kriminalpræventivt forsøg?«

Begrundelse

TV-Avisen havde fredag den 21. oktober 1988 et indslag, der viste, hvordan man i Norge har forsøgt at lade kriminelle møde deres ofre.

Ifølge Berlingske Tidende den 24. oktober 1988 viser resultaterne fra Norge, at mange unge voldsmænd eller indbrudstyre stopper deres kriminelle løbebane, når de er blevet konfronteret med deres offer. Ofrenes angst for at blive mødt med ny kriminalitet mindskes, når de møder den unge gerningsmand.

Resultaterne fra Norge er så gode – både med hensyn til offer som forbryder – at en lignende ordning bør etableres i Danmark, eventuelt som forsøg i første omgang.

Svar (31/10 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som bekendt foregår der for tiden overvejelser vedrørende sanktionssystemet i såvel Straffelovrådets som Justitsministeriets regi.

I Straffelovrådet drøftes det i øjeblikket, hvorledes man i givet fald kan udforme regler

om en permanent ordning vedrørende samfundstjeneste, en sanktionsform, der er særlig velegnet over for yngre kriminelle. Endvidere undersøges det i Justitsministeriet og Socialministeriet, hvilke umiddelbart mærkbare reaktioner der i stedet for tiltalefrafald eller eventuelt betinget dom kan tænkes iværksat over for unge lovovertrædere umiddelbart efter den begåede kriminalitet for således mere konsekvent at markere samfundets holdning til de begåede handlinger.

Med hensyn til forslaget om at indføre konfrontation som strafferetlig reaktion er jeg skeptisk, idet jeg navnlig forudser en række praktiske vanskeligheder med at få en sådan ordning til at fungere, bl.a. fordi det må anses for usikkert, i hvilket omfang personer, som har været udsat for kriminalitet, vil være indstillet på at medvirke i en sådan ordning.

Imidlertid anser jeg det for vigtigt, at mulighederne for eventuelt at anvende en reaktionsform af denne art undersøges nærmere. Jeg vil derfor indhente nye oplysninger om forløbet af det norske forsøg med henblik på, at de norske erfaringer kan inddrages i de videre overvejelser her i landet vedrørende reaktioner over for unge lovovertrædere.

Spm. nr. S 108

Til *indenrigsministeren* (25/10 88) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren oplyse resultatet af den undersøgelse, som skulle oplyse samtlige udgifter vedrørende indvandrerbørn i Danmark?«

Begrundelse

Der henvises til spørgsmål nr. S 321 af 24. august 1988 om modersmålsundervisning og undervisnings- og forskningsministerens svar af 16. september 1988, hvor undervisnings- og forskningsministeren bl.a. anfører:

»Indenrigsministeren er i øvrigt i gang med en undersøgelse af samtlige udgifter vedrørende indvandrerbørn i Danmark.«

Svar (2/11 88):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Indenrigsministeriet har i juni måned 1988 afsluttet en undersøgelse blandt 21 repræsentative kommuner med det formål at få afdækket,

[Indenrigsministeren]

hvad de faktiske merudgifter er for kommunerne ved at have flygtninge og indvandrere. I denne forbindelse blev det undersøgt, hvilke merudgifter kommunerne har til flygtninge- og indvandrerbørn.

På folkeskoleområdet blev resultatet af undersøgelsen:

1) Merudgifterne til elever, der er placeret i modtagelsesklasser eller får enkeltmandsundervisning, er opgjort til 17.450 kr. pr. elev. Denne undervisningsform anvendes normalt i 1-2 år efter skolestarten.

2) Merudgifterne til støtteundervisning/supplerende faglig undervisning, der tilbydes de fremmedsprogede elever længere fremme i skoleforløbet, er opgjort til 11.260 kr. pr. elev.

3) Vedrørende modersmålsundervisningen, som de fremmedsprogede elever løbende modtager, er merudgifterne opgjort til 2.560 kr. pr. elev.

De gennemsnitlige årlige merudgifter til folkeskoleundervisning pr. elev er alt i alt opgjort til ca. 11.800 kr.

Endvidere er det undersøgt, hvad merudgifterne til børnetandpleje er. Disse er opgjort til ca. 300 kr. pr. 0-16-årigt indvandrer- og flygtningebarn.

På daginstitutionsområdet har kommunerne ikke merudgifter vedrørende indvandrer- og flygtningebørn. For flygtningebørnenes vedkommende skyldes det, at der er 100 pct. statsrefusion. Refusionen gælder i 6½ år regnet fra datoen for opholdstilladelsen, eller til flygtningen bliver dansk statsborger (hvor opholdskravet er ca. 6 år). For indvandrerbørnenes vedkommende skyldes det, at merudgifterne pr. barn opvejes af lavere dækningsgrader end hos børn af danske statsborgere.

Endelig er der konstateret merudgifter til sundhedspleje svarende til 1.100 kr. pr. indvandrer- og flygtningebarn i alderen 0-5 år.

Spm. nr. S 109

Til *justitsministeren* (26/10 88) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren oplyse indholdet af den betænkning, som ministerens arbejdsgruppe skulle afgive i løbet af sommeren 1988, bl.a. vedrørende stillingtagen til, om politiet i videre omfang end i dag bør have mulighed for at rydde en besat ejendom, uden at der foreligger en

begæring herom fra ejeren, samt vedrørende en gennemgang af boliglovgivningen på dette område?«

Begrundelse

Den 16. juni 1988 havde Folketinget en forespørgsel, nr. F 2, til justitsministeren med følgende indhold:

»Hvad agter regeringen at foretage sig for at standse den stigende BZ-vold?«

Under BZ-debatten udtalte ministeren, jf. Folketingstidende 16. juni 1988, spalte 525, følgende:

»Problemet er altså den lange tid, som går, inden Københavns Kommune tager stilling til, hvilken anvendelse af ejendommene der vil være lovlige.

Jeg håber meget, at overvejelserne i den arbejdsgruppe, som jeg har nedsat til at gennemgå problemerne med boliglovgivningen, kan give grundlag for en mere hensigtsmæssig udformning af reglerne på dette område, og at vi gennem et samarbejde med Københavns Kommune kan nå længere.

Arbejdsgruppens betænkning vil i øvrigt også give grundlag for en stillingtagen til, om politiet eventuelt i videre omfang end i dag bør have mulighed for at rydde en besat ejendom, uden at der foreligger en begæring herom fra ejeren. Jeg har på baggrund af de uroligheder, der har været i maj måned, anmodet arbejdsgruppens formand om at fremskynde arbejdet, og udvalgets betænkning vil foreligge i løbet af sommeren.

Regeringen vil på baggrund heraf overveje lovgivningsinitiativer i den kommende folketingssamling med henblik på indsatsen mod BZ-kriminaliteten. Efter de meningsløse handlinger, der ikke kan eller bør undskyldes, håber jeg meget, at et bredt flertal her i Tinget vil medvirke til, at vi når frem til løsninger, og at man støtter alle bestræbelser for en effektiv bekæmpelse af de ulovligheder, der er aldeles uacceptable.«

Svar (2/11 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Den arbejdsgruppe, som blev nedsat i efteråret 1987 med den opgave at undersøge behovet for lovændringer, der kan sikre, at ubenyttede bygninger ikke tages i besiddelse af uvedkommende, har afgivet sin redegørelse.

[Justitsministeren]

I redegørelsen, der er fremsendt til Folketinget den 19. oktober 1988, konkluderer arbejdsgruppen, at der alene bør foretages enkelte ændringer i den lovgivning, der henhører under boligministerens ressortområde.

Jeg har derfor bedt boligministeren om at overveje muligheden for at få arbejdsgruppens forslag til lovændringer fremsat i Folketinget i indeværende folketingsår. Endvidere har jeg sendt redegørelsen til høring hos bl.a. politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark og politiets organisationer.

Spm. nr. S 110

Til *socialministeren* (25/10 88) af:

Agerschou (SF):

»Dækker de bidrag, som forsikringsselskaberne yder i forbindelse med Sikringsstyrelsens og Den Sociale Ankestyrelses administration af lov om arbejdsskadeforsikring, nu reelt disse udgifter?«

Begrundelse

Ifølge § 52 i lov om arbejdsskadeforsikring skal de godkendte forsikringsselskaber, forsikringsforbundene og de kommuner, der efter § 41 i samme lov ikke har tegnet forsikring, yde et årligt bidrag til dækning af udgifterne ved Sikringsstyrelsens og Den Sociale Ankestyrelses administration af de forhold, der omfattes af arbejdsskadeforsikringsloven, og som vedrører de bidragspligtige. Det fremgår videre, at bidragets størrelse fastsættes af socialministeren efter indstilling fra Sikringsstyrelsen.

Det ønskes oplyst, om disse bidrag nu dækker de pågældende administrationsudgifter.

Svar (1/11 88):

Socialministeren (Aase Olesen):

Spørgsmålet kan besvares bekræftende. Fastsættelsen af det bidrag, som de godkendte forsikringsselskaber m.v. yder i forbindelse med Sikringsstyrelsens og Den Sociale Ankestyrelses administration af lov om arbejdsskadeforsikring, foretages ud fra generelle principper svarende til hovedretningslinjerne for indtægtsdækket virksomhed.

Hermed dækkes såvel de direkte udgifter som de indirekte udgifter (og dermed de langsigtede gennemsnitsomkostninger), som de to

styrelser har ved administrationen af de forhold, der omfattes af loven, og som vedrører de bidragspligtige forsikringsselskaber m.v.

Spm. nr. S 113

Til *finansministeren* (27/10 88) af:

Carsten Andersen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvornår ministeren agter at udsende bekendtgørelsen vedrørende fratrædelsesgodtgørelse m.v., som blev besluttet i Folketinget den 22. maj 1986?«

Begrundelse

Folketinget vedtog med virkning fra den 1. april 1986 ændringer i lov om tjenestemandspension. Herved indførtes bl.a. adgang for tjenestemænd til i stedet for at bevare retten til opsat pension ved overgang til anden pensionsordning at få udbetalt en »fratrædelsesgodtgørelse«, der skal anvendes som indbetaling i anden pensionsordning.

Baggrunden for den gennemførte ændring var at lette tjenestemænds overgang til anden ansættelse i eller uden for den offentlige sektor. Det forudsættes samtidig, at de nærmere regler for fratrædelsesgodtgørelsens beregning m.v. ville blive fastsat i en bekendtgørelse.

Til dato (oktober 1988) foreligger der endnu ikke en bekendtgørelse fra Finansministeriets personale- og administrationsdepartement om, hvorledes en sådan fratrædelsesgodtgørelse skal beregnes eller overføres. En række tjenestemænd har søgt over i anden ansættelse i tilfald til, at der snarest ville blive tilvejebragt et regelgrundlag herom. Et ikke nærmere registreret antal tjenestemænd har angiveligt afstået fra at søge over i anden beskæftigelse på grund af den herskende usikkerhed om, hvilken pensionsret de i givet fald vil kunne tilkøbe sig fra tjenestemandsansættelsen.

Svar (2/11 88):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Ved lov nr. 263 af 22. maj 1986 gennemførtes bl.a. ændring i tjenestemandspensionslovens regler om opsat pension.

Ændringerne bestod i en fremtidig regulering af hidtidigt og fremtidigt opsatte pensioner, der tilkommer tjenestemænd, der fratræder for at overgå til ansættelse uden for tjene-

[Finansministeren]

stemandssystemet, samt i, at opsatte pensioner kan udbetales fra det 60. år ved udtræden af arbejdsmarkedet.

Der skabtes samtidig hjemmel for, at finansministeren efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet kan bestemme, at en fratrædende tjenestemand i stedet for opsat pension kan få en fratrædelsesgodtgørelse, som skal anvendes som indbetaling til en pensionsordning, der kan godkendes af finansministeren, og som ikke senere kan tilbagekøbes uden finansministerens samtykke.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den pensionsordning, der tegnes for en eventuel fratrædelsesgodtgørelse, skal sikre ret til løbende ydelser i form af alders- og invalidepension, ægtefælle- og børnepension. Bestemmelsen er tænkt anvendt i tilfælde, hvor fratrædelsesgodtgørelse vil virke mere mobilitetsfremmende end opsat pension, f.eks. ved overgang til overenskomstansættelse inden for det offentlige, hvortil er knyttet en pensionsordning.

Forud for den nævnte lovændring blev opsatte pensioner ikke reguleret i tidsrummet fra fratrædelsen til udbetalingen, hvilket betød en værdiforringelse, der var en hindring for tjenestemænds mobilitet og tilbøjelighed til at søge stillinger uden for tjenestemandssystemet. Denne hindring er nu fjernet i og med, at opsatte pensioner med virkning fra 1. april 1986 reguleres svarende til de generelle forhøjelser af tjenestemandslønninger, og det betyder, at tjenestemænd, der fratræder med mere end 3 års pensionsalder, vil have et opsat pensionskrav, der som nævnt følger lønudviklingen.

Jeg kan oplyse, at spørgsmålet om beregningsforudsætninger for en eventuel fratrædelsesgodtgørelse for tiden vurderes i Finansministeriet i sammenhæng med de pågående overvejelser om arbejdsmarkedspension. Når bearbejdelsen i ministeriet er tilendebragt, skal beregningsforudsætninger m.v. drøftes med tjenestemandspensionsmyndigheder på det kommunale område m.fl., hvorefter forslaget vil skulle drøftes med tjenestemandsgesamtorganisationerne inden forelæggelse i Lønningsrådet.

Spm. nr. S 118

Til trafik- og kommunikationsministeren (27/10 88) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse begrundelsen for, at man som abonnent hos KTAS skal betale en grundafgift på 6,40 kr., hver gang man foretager et opkald til nummeroplysningen?«

Begrundelse

Spørgeren finder, at der gennem denne grundafgift pålægges abonnenterne en ekstra udgift – i forvejen har KTAS nogle af de højeste takster i Europa – som ikke forekommer ved opkald foretaget fra en telefonautomat.

Det kan da ikke være ministerens mening, at unge som gamle abonnenter skal gå på gaden for at spare penge, når de skal have en oplysning fra KTAS.

KTAS' grundafgift er desuden steget for ganske nylig med ca. 50 pct.

Svar (3/11 88):

Trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

KTAS har i anledning af spørgsmålet oplyst følgende, hvortil jeg tillader mig at henvise:

»Der er for nummeroplysningstjenesten tilrettelagt en prispolitik, som skal sikre, at alle de kunder, der anvender nummeroplysningen, også kommer til at betale de faktiske omkostninger, der er forbundet med driften af denne tjeneste. Herved sikres det, at kunder, som ikke har behov for at foretage forespørgsler til nummeroplysningen, også slipper for at betale for denne omkostningskrævende tjeneste.

Til trods for, at der igennem de senere år er gennemført en betydelig rationalisering af området, har det været nødvendigt at foretage justeringer af prisen for at sikre balance mellem omkostninger og indtjening. Denne udvikling har fundet sted både for KTAS' nummeroplysningstjeneste og for nummeroplysningen hos de øvrige televirksomheder i Danmark.

Taksten er baseret på, at hvert opkald koster 6,40 kr., hvortil kommer en løbende tidsafhængig afgift på 64,9 øre pr. minut, begge beløb inkl. moms. Disse priser dækker knap de faktiske omkostninger ved at etablere en 24 timers nummeroplysningstjeneste, der også er åben for forespørgsler på søn- og helligdage. Prisforhøjelserne de senere år skal ses som udtryk for bestræbelserne på at sikre balance på området.

[Trafik- og kommunikationsministeren]

I forbindelse med forespørgsler fra selskabets offentlige mønttelefoner er det besluttet, at opkald herfra skal finde sted uden betaling af afgift. Baggrunden herfor har været den kritik, der fra vore kunders side har været fremført over, at offentlige betalingstelefoner ikke i tilstrækkelig grad har været forsynet med ajourførte telefonbøger. Placeringer af telefonbøger i offentlige betalingstelefoner har vist sig at være så besværlig og omkostningskrævende, at det er besluttet – frem for at distribuere disse bøger, hver gang de forsvinder eller ødelægges – at åbne mulighed for gratis fra offentlige betalingstelefoner at kalde nummeroplysningen.

I øvrigt skal det fremhæves, at selv med særskilt betaling for nummeroplysningen vil en telefonabonnent hos KTAS have takster, der ifølge tilgængelige internationale undersøgelser er mellem de laveste i de lande, vi traditionelt sammenligner os med.«

Spm. nr. S 121

Til statsministeren (27/10 88) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil statsministeren i sit ministerudvalg om embedsmænds ret til at sidde i private eller offentlige selskabers bestyrelser også udarbejde et sæt regler for folketingsmedlemmers og ministres ret til diverse ekstra ben ud over det at være folkevalgt?«

Begrundelse

Foruden embedsmændenes ekstra bestyrelsesposter og tilhørende ekstra goder er der en lang række lignende ben, som medlemmer af Folketinget også besidder. Arbejdet som folkevalgt politiker burde være tilstrækkeligt til at udfylde den daglige tid, hvilket det altså ikke er for en del af Folketingets politikere.

Svar (2/11 88):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Spørgsmålet om, hvilke hverv Folketingets medlemmer kan varetage, henhører udelukkende under Folketinget.

For ministres vedkommende er det ved lov nr. 194 af 5. juni 1959 (som ændret ved lov nr. 577 af 19. december 1969) i § 8 fastsat, at såfremt en minister ved sin tiltræden har hverv i offentlige eller private virksomheders, foreta-

genders eller institutioners tjeneste, skal disse hverv fratrædes. Det er endvidere bestemt, at »ingen minister i sin ministertid må overtage noget nyt hverv« af den ovenfor nævnte art.

Der er således intet behov for, at regeringen skulle overveje at fastsætte yderligere regler vedrørende ministres hverv.

Spm. nr. S 135

Til sundhedsministeren (28/10 88) af:

Kaj Poulsen (S):

»Agtter ministeren at offentliggøre en britisk rapport om en undersøgelse af 22.000 britiske soldater, der har været udsat for lavdosisnuklear stråling?«

Begrundelse

Rapporten ønskes offentliggjort, fordi det overraskende har vist sig, at der er risiko ved lavdosisstråling. Rapportens offentliggørelse kan have betydning for vurderingen af, om Thulearbejdernes sygdomsforløb kan have noget at gøre med deres ophold på Thule Air Base i 1968.

Svar (2/11 88):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

På baggrund af oplysninger fra Sundhedsstyrelsen formoder jeg, at den omhandlede britiske rapport er identisk med National Radiological Protection Board's rapport »Mortality and Cancer Incidence in UK Participants in UK Atmospheric Nuclear Weapon Tests and Experimental Programmes«. Rapporten er offentliggjort i januar 1988 og har været omtalt i British Medical Journal, Volume 296, 30. januar 1988. Den pågældende rapport er således allerede offentliggjort.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Ændring af procentsatserne for tilskud til medicin og omlægning af medicintilskud til visse lægemidler).

af sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen).

(Fremsat 2/11 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg er lidt overrasket over, at sundhedsministeren uden videre har fremsat dette forslag i Folketinget, idet et flertal allerede ved åbningsdebatten sådan set markerede, at man ikke ønskede tanker af denne art fremmet. Jeg skal sige på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne, at vi afviser forslaget i sin helhed, det vil sige, vi afviser alle tre dele, der vedrører medicintilskudsreglerne.

Hvad er det så, vi afviser, og med hvilke begrundelser? Sundhedsministeren vil nedsætte de generelle tilskud til medicin fra 75 til 60 pct. og fra 50 til 30 pct., man vil fuldstændig fjerne tilskuddet til antibiotika, og endelig vil man omlægge tilskudssystemet, sådan at tilskuddet ikke alene bliver nedsat til nogle andre procent-satser, men også udmåles efter det billigste synonympræparats pris, når der er flere præparater inden for den samme lægemiddelgruppe. Det er det, man kalder et fastkronetilskud.

Det kunne måske lyde meget uskyldigt, men jeg vil godt afvise disse forslag af seks grunde, og jeg skal gøre det meget kort. For det første er det ikke rigtigt, som man postulerer, at der skulle være et overforbrug af medicin her i landet. Tværtimod er det sådan, at danskernes forbrug af medicin, hvis vi sammenligner det internationalt, er forholdsvis lavt.

Der er heller ikke belæg for at sige, at de danske tilskudsregler skulle være særlig gunstige i forhold til de regler, vi kender andre steder. De er ikke imponerende i forhold til de regler, vi kender i f.eks. Sverige og Norge, og slet ikke, hvis vi ser på det i forhold til kronisk syge. Endelig betyder de tre forslag, at man vil nedskære medicintilskuddene med 40 pct., som bliver overvæltet, ikke på samfundet som sådan, men på de syge, på patienterne. Det er altså patienternes andel, der skal stige tilsvarende. Det er selvfølgelig helt uantageligt og asocialt, så det brager.

Jeg vil også godt for det fjerde sætte et spørgsmålstegn ved, om der overhovedet er en besparelse at hente ved den måde, man vil gennemføre ændringer i tilskudsreglerne på, for hvordan bliver virkningen for de personer, som

har vanskeligt ved at betale denne meget dyre medicin, hvad bliver resultatet? Virkningen bliver, at de udskyder deres medicinindtagelse, at de måske undlader det helt i en periode, fordi de ikke har pengene til medicin. Hvad bliver så virkningen for vores offentlige sundhedsvæsen? Ja, vi møder de samme mennesker med nogle flere skavanker, nogle flere lidelser, andre steder i sundhedsvæsenet, nemlig på vores sygehuse. Konsekvensen vil meget nemt blive flere indlæggelser og indlæggelser over længere tid. Jeg tror, at i den store sammenhæng vil der ikke være noget at hente økonomisk ved at lave denne form for besparelser.

Det sidste, jeg vil tage frem, er nedsættelsen af det såkaldte fastkronetilskud. Den vil ensidigt være vendt imod den forskende og den udviklende del af medicinindustrien. Det er en udpræget favorisering, man her foretager af kopipræparaterne. Jeg synes, det er en besynderlig erhvervspolitik, men det er i virkeligheden også en besynderlig lægemiddelpolitik, der er tale om, for vi har brug for, at der bliver udviklet så mange nye og bedre sundhedsmidler og lægemidler som overhovedet muligt, så vores afvisning er i hvert fald klar.

Afvisningen betyder dog ikke, at der ikke skal spares på medicinområdet. Jeg mener, der skal spares ved at tage fat om nældens rod, nemlig de skyhøje medicinpriser, vi har her i landet, og ved at kigge på lægernes ordinationspraksis. Derfor har Socialdemokratiet også i dag offentliggjort, at vi ønsker en offentlig prisgodkendelse for lægemidler, der markedsføres her i landet, naturligvis med en stærk understregning af, at der i denne prisfastsættelse skal tages hensyn til udvikling og forskning i vor medicinindustri af de grunde, jeg nævnte før, altså en beskyttelse af originalpræparaterne. Som det er i dag, er prisfastsættelsen på medicin fuldstændig ude af offentlig kontrol. Man kan fra importører og fabrikanter tage den pris på det danske marked, som man mener det danske marked, de danske forbrugere og de danske tilskudsregler kan bære, og det synes vi ikke er rimeligt. Det er dér, der bør sættes ind med offentlig prisgodkendelse for lægemidler, der skal markedsføres i Danmark.

Jeg synes også, vi bør kigge på apotekernes avance, og det, jeg specielt her vil rette blikket imod, er, at man har en meget, meget høj avance specielt på de dyre præparater og på de til-